KAIKKIEN MAITTEN TYÖNRAATAJAT YHTEISRINTAMAAN! — TYÖLÄISTEN JA TALONPOIKAIN KÄSIIN HALLITUSVALTA!

Työväen vapautus tapahtuu vain sen itsensä kautta!

VAPAUS

Vain järjestyneenä joukkona voi työväenluokka voittaa!

No. 33 — 1927 | Federated Pressin jäsen | Maanantaina, maalisk. 21 p:nä—Mon., March 21 | Member The Federated Press | XI Vuosik. — Vol. XI

Canadan työväenjärjestö perustettu

Montreal. — Viime torstai-aamuna pääsi täällä koolla oleva itsenäisten ammatti- ja teollisuusliittojen edustajakokous päätökseen All-Canadian Congress of Labourin perustamisesta.

Kaikille todellisille taloudellisille työväenjärjestöille suodaan oikeus tähän uuteen keskusjärjestöön liittymiseen.

Edustajakokous hyväksyi myös vaatimuksen viiden päivän työviikosta ja kuuden tunnin työpäivästä. Kun on selvää, että vaatimusta ei saada yht'äkkiä toteutetuksi, niin velvotettiin järjestön tuleva johto toimimaan vaatimuksen toteuttamiseksi asteittain mahdollisimman tehokkaalla tavalla.

Edelleen hyväksyi edustajakokous vaatimuksen sotilaallisen harjotuksen ja kasvatuksen poistamiseksi kouluista.

Perustetun keskusjärjestön tarkotuksena sanotaan olevan työläisten taloudellisen ja yhteiskunnallisen aseman parantaminen järjestämällä heidät itsehallinnollisiin taloudellisia tarkotuksia varten perustettuihin järjestöihin; valistaa työläisiä käsittämään työväenluokan poliittisen toiminnan välttämättömyys; edistää sellaisen lainsäädännön aikaansaamista, mistä saattaa olla työläisille hyötyä ja mikä edistää heidän yhteiskunnallisen ja poliittisen voimansa lisääntymistä.

Colemanin räjähdyksen loppunäytös

Coleman, Alta. — Täällä on suoritettu Colemanin räjähdyksen jälkinäytös, kun kaivosräjähdyksen viimeiset kolme uhria haudattiin. Räjähdys oli aikoinaan niin voimakas, että kaivannon ne osat, joihin se ulottui, ovat sananmukaisesti tulleet ylösalaisin käännetyksi.

Viimeiset kolme kuukautta etsittiin räjähdyksessä surmansa saaneita ruumiita. Tässä työssä olivat rastuksena monet äärettömät vaikeudet. Viimeisen ruumiin löydettyä huomattiin se niin pusertuneeksi kivien väliin, että etsijät epäilivät sen irrottamisen mahdollisuutta. Tämän lisäksi oli ruumis jo hajoamistilassa vedessä, aiheuttaen sietämätöntä tuoksua. Siitä huolimatta täytyi etsijäin olla ruumiin läheisyydessä kolme tuntia, yrittäen irrottaa sitä ja koota jälellä olevat ihmisen rippeet. Samaan aikaan kuului ääniä rakoilevasta katosta. Useissa tapauksissa saivat etsijät olla varman kuoleman uhkaamina. Puoli tuntia sen jälkeen, kun ruumis oli saatu irrotettua, putosi kaivoksen koko tuo seutu alas. Oli onni, että etsijät ehtivät pois tämän tuhansien tonnien painoisen vieremän alta.

Näiden kolmen uhrin hautajaisista toimitettiin ukrainalaisen George Ukrainezin hautaus ilman kirkonmenoja. Hän oli ollut Ukrainan Farmer-Labor Temple Associationin jäsen.

TUNTEMATON KYLÄ LÖYDETTY JAPANISSA

Tokio. — Sensuksen ottajat ovat pohjois-Japanin vuoristossa löytäneet kylän, jota muu maailma ei ole tiennyt olevan olemassakaan eikä kylä muuta maailmaa. Kylän 152 asukasta eivät puhu nykyaikaista Japanin kieltä, pukeutuvat vuosisatoja sitten olleiden muotien mukaisesti, mustaavat hampaansa ja elävät yksinomaan hedelmillä ja juurikasveilla. Heistä kukaan ei ole koskaan kuullut ulkopuolella olevasta maailmasta mitään. Tutkijat ovat sitä mieltä, että asukkaat polveutuvat heike-nimisestä heimosta, mikä joutui tappiolle taistelussa noin 700 vuotta sitten sotaisan genjin kanssa. Jäljellejääneet pakenivat ja hävisivät vuoristoon.

Ranskan lähettiläs Moskovassa bolshevikiksi

Lontoo. — Europan diplomaattisissa piireissä on jo pitkän aikaa kiertänyt huhu siitä, miten Ranskan lähettiläs Moskovassa, Jean Herbette, olisi kääntynyt bolshevikiksi. Tänne on äskettäin saapunut tieto, mikä vahvistaa tätä huhua.

Herbetten kerrotaan luopuneen käyttämästä Ranskan lähettilään sinettiä ja valmistaneen itselleen omatekoisen. Hänen sanotaan erottaneen Ranskan lähetystön palveluskunnan ja ottaneen tilalle uuden, Tshitsherinin toimittaman palveluskunnan.

Ranskan ulkoministeri Briandin sanotaan kutsuneen lähettilään kotimaahan, mutta hän on siitä kieltäytynyt tekosyillä. Hänen hallitukselleen lähettämänsä selostukset ovat olleet samansisältöisiä kuin Tshitsherinin puheet, joita on levitetty ympäri maailman.

Pääministeri Herriot aikoinaan nimitti Herbetten lähettilääksi Moskovaan. Hän oli vanhasta keskiluokkalaisperheestä ja oli toiminut pariisilaisessa konservatiivisessa lehdessä, Tempsissä, minkä toimitusosastolle hän oli kirjotellut.

Olisikohan "punainen myrkky" tarttunut entiseen kunnon porvariin?

Eteenpäin-lehti nostanut $25,000 korvaussyytöksen

Vastaajina ovat lakimies J. Alfred Anderson ja pastori John E. Lillback

Worcester, Mass. — Tiistaina, maaliskuun 15 päivänä, jätettiin Yhdysvaltain piirioikeudelle Massachusettsin piirissä, Bostonissa, syytös Eteenpäin Co-operative Societyn taholta, Worcesterissa, Mass., lakimies J. Alfred Andersonia ja pastori John E. Lillbackaa vastaan. Syyttäjä vaatii $25,000 korvausta vastaajilta. — Eteenpäin.

NEUVOSTOLIITOSSA KEKSITTY "MEKAANINEN PROFESSORI"

Leningrad. — Insinööri tri Stern on keksinyt laskukoneen, mikä tekee matemaattisia laskelmia, kuten asiantuntija ja sitä tästä syystä nimitetään pilkkanimellä "mekaaninen professori". Paitsi varsinaista yhteenlaskemista, vähentämistä, kertomista ja jakamista, kone kykenee ottamaan neliöjuuria ja neliöitä millä numerolla tahansa. Kone jo ilmotetaan kehitetyn valmistettavaksi markkinoita varten ja että useita malleja on jo käytännössä Leningradin liikevirastoissa.

Viron kaikissa sotilaskouluissa on otettu venäjänkieli opetusaineeksi.

Rautateiden tulot niille aikoinaan lahjotetuista maista

HALLITUKSEN SELOSTUS ASIASTA

Ottawa. — Rautatiekomissionerien lautakunnassa on käyty rautateiden puolesta taistelua rautateiden maaomaisuuksien ja muiden lahjapalkkioiden arvon määrittelystä. Tämän johdosta on sisäasian ministeriö julkaissut asiaa koskevan selonteon, mikä koskee Canadian Pacific ja muita tärkeimpiä rautateitä.

Ministeriö antaa seuraavat viralliset tiedot niistä tuloista, joita rautatieyhtiöillä on ollut hallituksen niille aikoinaan lahjottamien maiden myynnistä. Tiedot ovat seuraavanlaiset:

	Myyty eekk.	Saatu rahaa
Canadian Pacific	14,705,605	$138,586,340
Manitoba S.-western Colonization	1,291,590	5,524,996
Qu'Appelle, Long Lake and Sask. Railroad and Steamboat	1,512,692	8,124,258
Calgary and Edmonton	1,527,442	8,889,399
Great Northwest Central	403,056	2,521,209
Canadian Northern	2,976,776	29,863,337

Näiden lisäksi on Hudson's Bay Company ansainnut sille lahjotettujen maiden myynneillä 47,561,733 dollaria, joten näiden tärkeimpien suuryritysten ansiot niille lahjotetuista maista ovat nousseet noin neljännesbiljoonaan dollariin. Siihen tapaan suuryrittäjät saavat hallituksen suoranaista avustusta. Ei ole tiedossa miten paljo niillä lienee vielä jälellä näitä lahjotusmaita. Mutta suuriin määriin ne nousevat.

Canadian Pacific on tehnyt rautatiekomissionerien lautakunnalle vaatimuksen, missä se vaatii niin korkeita rautatiemaksuja, että voitaisiin saada voittoa niin paljo, jotta niistä voitoista saatettaisiin maksaa viiden prosentin voitto-osuus rautatieomaisuuksiin kiinnitetylle pääomalle. Kuulusteluissa ovat yhtiön edustajat kieltäytyneet esittämästä yhtiön tiliä lahjotusmaista ynnä muista hyvityksistä.

Rautatien edustajat selittävät yhtiön omaisuuksien arvon nousevan 1,500 miljoonaan dollariin ja että niille pitäisi ansaita viiden prosentin voitto vuodessa, vastaten siis 75,000,000 dollarin vuotuista voittoa, nykyisen 52 miljoonan dollarin asemesta.

Mutta rautatiekomissionerit selittävät, että näistä varoista pitää pyyhkiä pois kaikki rautatielle aikonaan tehdyt lahjotukset, sillä ne eivät vastaa kiinnitettyä omaisuutta. Tiedot viittaavat siihen, että yhtiöllä on ollut melko suuret tulot tästä lähteestä ja tulee edelleenkin olemaan. Eikä tämä ole ainoa tulolähde, mikä rautatiellä on hallituksen taholta tehdyistä lahjotuksista. Mutta kapitalistin voitonnälkä on pohjaton.

Canadian Pacificin viime vuoden voitot

Montreal. — Canadian Pacific Railway Company on äskettäin julkaissut selostuksen yhtiön voitoista viime vuoden kuluessa. Rautatie- ja sisävesiliikenteestä oli yhtiöllä tuloja 198,025,592 dollaria, edellisen vuoden 183,356,006 dollaria vastaan. Kustannukset, joihin lukeutuvat verotkin, nousivat 153,080,465 dollariin, joten voitoksi jäi 44,945,127 dollaria. Kun tästä summasta vähennettiin korkoihin ja kuoletuksiin 14,676,359 dollaria, niin jäi osakkeiden osinkoja varten käytettäväksi 29,668,768 dollaria. Kun osakkaiden osingot olivat maksetut jäi vielä jälelle 7,462,825 dollaria.

Erikoiset tulot nousivat tämän vuoden kuluessa 11,056,271 dollariin, joista maksettiin osakkaille erikoinen kolmen prosentin suuruinen voitto-osinko. Tässä tuloluokassa ovat yhtiön valtameriliikenteestä ja lahjotusmaiden myynnistä aiheutuneet tulot. Saadakseen lahjotusmaat myydyksi on yhtiön täytynyt ryhtyä laajaan siirtolaisten maahankuljettamiseen.

Neuvostoliiton kauppa Canadan kanssa

Montreal. — Neuvostoliiton ja Canadan välinen kauppa vilkastuu huomattavasti. Täkäläinen kauppalähetystö on kahden viimeisen viikon aikana ostanut erilaatuisia metalleja, 478,867 dollarin arvosta. Tämän vuoden aikana suoritetut ostot nousevat 1,700,000 dollariin, mikä on melkein kolme kertaa suurempi kuin viime vuoden saman ajan ostokset, mitkä nousivat 590,000 dollariin.

Shanghain työväestö lakkoutunut

Yleislakolla avustetaan kansallisvallankumouksellisia kaupungin valloittamisessa

Shanghai. — Yleinen työläisten liitto on antanut julistuksen, missä kaikkia työläisiä kehotetaan ryhtymään yleislakkoon lauantaina maalisk. 19 päivänä. Lakon pitäisi kestämän siksi kunnes Shanghai joutuu kantonilaisten käsiin.

Shanghai—Nankingin rautatien varrelle on lähetetty lisää shantungilaisia joukkoja estämään rautatietyöläisten työstä poistumista.

Suuri hyökkäys Shanghaita vastaan

Kantonilaisten sanotaan olevan suurenmoisessa laajan rintaman sotaliikkeessä Nankingia ja Shanghaita vastaan. Paikalliset asukkaat toivovat kantonilaisten voittavan, sillä pohjoisen armeian sotilaat, eritoten shantungilaiset, ovat tehneet itsensä syypäiksi lukuisiin rikoksiin henkeä, omaisuutta ja naisia vastaan.

Nälkä ja epäjärjestys ahdistavat

Soochow. — Liikenne on epäjärjestyksessä täältä Shanghaihin kulkevalla rautatiellä. Elintarpeista rupeaa olemaan puutetta. Hinnat nousevat.

Useita agitaattoreita ilmotetaan mastatun. Heidän päänsä on asetettu näkyville kaupungin porteille. Yleinen mieliala on kantonilaisten puolella. Kaupungin vallottaminen näyttää helpolta tehtävältä kantonilaisille.

Shanghain rauhallinen vallottaminen

Shanghai. — Täällä on liikkeellä huhuja, että Shanghaissa olevien shantungilaisten puolustusjoukkojen päällikkö kenraali Pi on neuvotteluissa edustajansa kautta kantonilaisten armeian ylipäällikön kenraali Tshang Kaishekin edustajan kera Shanghain rauhallisesta vallottamisesta kantonilaisten toimesta.

Kantonilaiset Shanghain porteilla

Shanghai. — Kantonilaisten armeia on ryhtynyt hyökkäykseen Shanghaita vastaan. Samoin on hyökkäys alkanut Nankingia vastaan. Kantonilaisten armeia ei ole kymmenenkään mailin etäisyydessä Nankingista, jossa, niinkuin täälläkin, kuullaan kanuunien jyske.

Shanghain puolustajien vasen siipi on perääntynyt Shanghain esikaupunkeihin. Tänne virtaa lukuisasti pakolaisia. Työsuhteet ovat sekasorrossa, vaikka suurlakkokehotusta ei olekaan yleisesti noudatettu. Noin 22,000 työläistä sanotaan olevan lakossa. Ammattiyhdistykset eivät painosta erikoisesti lakkoon liittymistä, vaan odottavat tässä suhteessa sotatilanteen kehittymistä ja toiminevat sen mukaan. Pohjoisen armeian täydellistä tappiota ennustetaan yleisesti.

Miljoneerinuorukaista ei tuomittu kuolemaan

Chicago. — Vajaan kolmen tunnin harkinnan jälkeen lautakunta havaitsi varakkaan perheen jäsenen, Harold J. Croarkin, syylliseksi 6-vuotiaan Walter Schmithin murhaan, mikä tapahtui viime joulukuun 17 päivänä. Lautakunta asetti elinkautisen vankeuden rankaisuksi.

Croarkin, joka on 26 vuoden ikäinen, tappoi nuoren pojan murskaamalla hänen päänsä vasaralla sen jälkeen, kun hän oli yrittänyt riettaasti pahoinpidellä uhriaan, väitettiin syyttäjäin taholta. Pöyristyttävä teko ja koko juttu muistuttaa paljo kuuluisaa Loeb—Leopold-murhajuttua noin kaksi vuotta sitten. Puolustuksen taholta väitettiin Croarkin olleen mielivikaisen, joten vaadittiin hänen lähettämistään parantolaan. — Chicagossa ja Illinoisin valtiossa langetetaan kuolemantuomioita sangen kärkkäästi tapauksissa, joissa vähävaraisten rikoksentekijäin henki on kysymyksessä, mutta pöyristyttävimmästäkin murhasta pelastuu kuolemantuomiolta, jos on riittävästi varoja.

Dunne valittu Kominternin tp. k:n jäseneksi

New York. — Daily Worker tiedottaa, että William F. Dunne on kuolleen toveri Ruthenbergin tilalle valittu Kommunistisen kansainvälisen toimeenpanevan komitean jäseneksi. Viidennessä kongressissa, v. 1924 valittiin Amerikasta toimeenpanevaan komiteaan William Z. Foster ja Charles E. Ruthenberg, sekä varalle William F. Dunne.

Dunne on toiminut Daily Workerin toimittajana. Kommunistisen kansainvälisen toimeenpanevan komitean jäsenet valitsee kansainvälisen kongressi, eikä kukin maa erikseen.

Piispa Brown hävinnyt oikeusjuttunsa

New York. — Piispa William Montgomery Brown on menettänyt juttunsa ylioikeuden vetoomusosastossa. Hän vaati, että protestanttisen kirkon kongressi on velvollinen asettamaan hänet edelleenkin piispojen listalle, koska hänet on laittomasti erotettu.

Protestanttiset piispat, jotka Brownin erottivat harhaoppien puoltajana, antavat merkillisiä selityksiä. He ensiksikin väittävät, että protestanttisen kirkon kongressi kokoontuu vain joka kolmas vuosi noin parin viikon ajaksi. Sitä ei siis voida asettaa syytettyjen penkille.

Kongressin väliajoilla ei ole olemassa mitään toimeenpanevaa komiteaa tai muuta orgaania, joka vastaisi kirkkojen asioista ja joka olisi kongressilta saanut sellaiset valtuudet.

Piispat edelleen selittävät, että heillä ei ole mitään maallistakaan yksilöä, joka mistään vastaisi. Hyvin ovat kirkon maalliset edesvastuut järjestetyt. Kukaan ei vastaa mistään mitään.

Maan kansalaisten suhde siirtolaisiin

Ottawa. — Bellechassesta valittu liberaali Oscar Boulanger on jättänyt parlamentille päätösehdotuksen, missä ehdotetaan päätettäväksi, että "lännen maille uudisasukkaaksi siirtyä haluavien Canadan kansalaisten tulee saada Canadan hallitukselta saman avustuksen ja kohtelun kuin Europan kansalaisetkin".

Tässä suhteessa on ollut olemassa todella huutava epäkohta. Sillä hallitus on monella eri tavalla avustanut Englannissa maahan tulevia siirtolaisia, heidän asettuessaan maanviljelykseen lännen maille. Maan varsinaista väestöä ei ole lainkaan avustettu, vaikka monet olisivat halukkaita ryhtymään maanviljelykseen länsimaakuntiin. Heidän uudisasutusyrityksensä ovat saaneet olla oman onnensa varassa.

ITALIAN SIIRTOMAIDEN HALLINTO

Rooma. — Uusi siirtomaiden hallintoa koskeva laki, mikä on ministeriössä hyväksytty, hävittää kaikki jäljetkin itsehallinto-oikeuksista Italian pohjois-Afrikan siirtomaissa, Tripolissa ja Kyreniassa.

Yleinen äänioikeus, siirtomaiden parlamenttijärjestelmä ja muut paikalliset hallintomuodot, jotka myönnettiin siirtomaille lain mukaan vuonna 1919 kesäkuussa ja lokakuussa, tulevat peruutetuiksi täydellisesti tämän lakitekeleen kautta, jonka on laatinut siirtomaaministeri Luigi Federzoni.

„Uusi laki määrää täydellisesti hallinnollisen ja juriidisen uudelleenjärjestämisen sopusoinnussa fascistisen lainlaadinnan kanssa. Paikallinen lainlaadintavalta on yksinomaan Rooman käsissä, kuvernöörit ollen vain puhtaasti hallinnollisten määräysten toimeenpanijoita.

Paikallinen väestö tulee olemaan yhteistyössä vain hallintoneuvoskunnan ja yleisneuvoston kautta, joiden molempien jäsenet nimittää kuvernööri. Ensinmainittu auttaa häntä neuvonannoilla siviilihallinnossa ja jälkimäinen saa oikeuden vain kuvernöörin käskystä ilmaista toivomuksia ja mielipiteitä yleisistä kysymyksistä.

Italian oikeuslaitoksella on täydellinen tuomiovalta, paitsi tarkoin rajotetuissa mussulmannien ja rabinikaalien tavanmukaisissa ikivanhoissa tribunaaleissa.

Tapaturmien korvauslain voimaansaattamista lykätty

Quebec. — Maakuntahallitus päätti viime torstaina lykätä tulevan huhtikuun 1 päivänä voimaan astuvaksi hyväksytyn työläisten tapaturmien korvauslain käytäntöön asettamista vuodella eteenpäin.

Hallituksen taholta ei ilmoteta syytä toimenpiteeseen. On kuitenkin todennäköistä, että hallitus on ryhtynyt toimenpiteeseen työnantajain taholta esitettyjen lukuisien vaatimuksien takia.

Työnantajat ovat nimittäin tyytymättömiä vakuutusyhtiöiden vaatimiin korkeisiin vakuutusmaksuihin työläisten vakuutuksista. Työnantajat vaativat lain korjaamista tai kumoamista. Työläiset vaativat ennen lain hyväksymistä lakiin sisällytettäväksi määräykset maakunnan korvauslautakunnasta — samanlaisen suunnitelman mukaisesti kuin on voimassa Ontariossakin. Mutta lainlaatijat näkivät parhaaksi antaa yksityisille vakuutusyhtiöille mahdollisuuden ansaitsemiseen, varsinkin kun työnantajat eivät myöskään erikoisesti suosi minkäänlaista vakuutusjärjestelmää työssä sattuvien tapaturmien korvaamiseksi. Kun ontariolainen järjestelmä on edullisempi niin työläisille kuin työnantajillekin, niin ovat työnantajat saaneet nyt silmänsä auki ja puolustavat maakunnallista järjestelmää, mikäli työnostajat pakotetaan korvauslain alaisiksi.

Maakunnassa on siis edelleenkin voimassa vanhat ja perin puutteelliset määräykset työläisten tapaturmien korvaamisesta työnantajan toimesta. Monet oikeusasteet pitää riidellä, ennenkun penniäkään saa.

Laki maaseudun rahastamisesta on hyväksytty

Ottawa. — Parlamentti on kolmannessa lukemisessa hyväksynyt maaseudun rahastamista koskevan lakiesityksen samassa sanamuodossa kuin edellisellä istuntokaudella, jolloin se ei ehtinyt saamaan kenraalikuvernöörin kuninkaallista hyväksymistä ja sentähden ei tullut lakivoimaiseksi.

Laki edellyttää erikoisen maatalouden lainalautakunnan perustamista. Tämä lautakunta panee liikkeelle lainapapereita, hankkiakseen siten rahaa farmareille annettaviin pitkäaikaisiin lainoihin. Liittohallitus varustaa lautakunnan alkupääomalla aina viiteenmiljoonaan dollariin saakka ja merkitsee viisi prosenttia liikkeellepannuista lainapapereista. Jokaisen suunnitelman toteuttamiseen osaaottavan maakunnan on merkittävä viisi prosenttia maakuntain myönnettyjen lainojen määrästä. Lainansaajan on myös lunastettava viiden prosentin suuruinen määrä näitä rahastamislainapapereita saamastaan lainasta. Näitä lainapapereita saattaa rahaministeri ostaa aina 15 miljoonan dollarin määrään saakka. Täten saattaisi lautakunnan pääoma nousta aina 300 miljoonaan dollariin saakka.

Laki kaipaa vielä luonnollisesti lopullisen siunauksen niin senaatissa kuin kenraalikuvernöörin virastossakin. Arvellaan, että viimeisellä asteellaan tulee lakiesitys saamaan osakseen vastustusta, sillä se astuu yksityisten pankkiirien ja rahanlainaajien varpaille, vieden heidän korkoansionsa ja voittonsa.

ITALIA VALLOTTANUT SOMALIMAAN

Ankaria taisteluita ilmotetaan käydyn Italian sotajoukkojen ja Obbian ja Mitzerthainin sultaanikuntien joukkojen välillä Afrikassa. Näitä taisteluita on käyty pitkin talvea, mutta päättyivät ne nyt alkuasukkaiden tappioon. Italialaisilta ilmotetaan kaatuneen yli seitsemänkymmentä sotilasta, mutta alkuasukkaiden mieshukasta ei olla vielä varmoja. Noin 2,500 alkuasukasta kerrotaan joutuneen vangiksi, mutta osa heistä johtajansa ja tämän pojan kanssa pakeni maan englantilaiselle alueelle.

Maanviljelijät vuokratiloille Yhdysvalloissa

Washington. — Liittohallituksen maanviljelysvirasto on julkaissut tilastoja viljelysmaan omistuksesta, joista ilmenee, että Yhdysvaltain varsinaisissa farmivaltioissa vuokrafarmarien luku lisääntyi huomattavasti vuosien 1920 ja 1925 välisellä ajalla. Nämä valtiot ovat North Dakota, South Dakota, Minnesota, Iowa, Nebraska, Kansas, Montana, Oklahoma, Texas ja Louisiana, jotka muutamaa valtiota lukuunottamatta muodostavat Amerikan maanviljelysvyöhykkeen Mississippi-joen ja Kalliovuorten välisellä alueella.

Suurella osalla tätä aluetta vuokrafarmareitten luku lisääntyi yli 5 prosentilla tuon viiden vuoden aikana. Joillain seuduilla lisäys oli yli 10 pros.

Kaikista farmareista Yhdysvalloissa vuonna 1925 oli 38.6 prosenttia vuokrafarmareita eli eivät omistaneet viljelemäänsä maata. Seuraava taulukko osottaa ne valtiot, joissa vuokrafarmaus on nopeimmin lisääntynyt viimeaikoina. Siitä ilmenee, kuinka suuri osa kunkin valtion farmareista oli vuokralaisia vuosina 1925 ja 1920 (kuten huomaa, yli puolet Arkansasin farmareista ovat vuokralaisia):

Valtio	1925	1920
Arkansas	56.7%	51.3%
Colorado	30.9	23.0
Idaho	24.4	15.9
Iowa	44.7	41.7
Kansas	42.2	40.4
Louisiana	60.1	57.1
Missouri	32.6	28.8
Minnesota	27.1	24.7
Montana	21.9	11.3
Nebraska	46.4	42.9
North Dakota	34.4	25.6
Oklahoma	58.6	51.0
South Dakota	41.5	34.9
Texas	60.4	53.3
Wyoming	17.9	12.5

Näennäinen tasapaino

Maanviljelysviraston raportissa huomautetaan, että vaikkakin koko Yhdysvaltoihin nähden vuokrafarmarien luku oli ei ole numerollisesti lisääntynyt, koska vuonna 1925 kaikista farmareista oli 38.6 pros. vuokralaisia ja vuonna 1920 oli 36.1 prosenttia, niin on varottava tekemästä erehdystä näitten numeroitten arvioinnissa. Virasto selittää, että vuokrafarmauksen lisääntyminen lännen varsinaisella viljelysalueella, merkitsee todellista vuokraviljelyksen lisäystä. Sensijaan joissain Uuden Englannin ja idän valtioissa itse maansa omistavien farmarien luku on lisääntynyt hieman. Mutta nämä idän farmit eivät ole puhtaasti maanviljelystalouksia. Havaitaan, että monet kaupunkien palkkatyöläiset ovat hankkineet itselleen kaupunkien laidoilla maatilkun, jossa he täydentävät riittämätöntä palkkatuloaan sen veroisella kasvi- y.m. viljelyksellä, että heidät juuri voidaan luokitella farmareiksi. Virasto siis lausuu, että kun puhutaan omistavien farmareitten luvun lisääntymisestä idässä, kuten myöskin Tennesseessa, Kentuckyssa, Virginiassa ja Michigan-järven alueella, niin täytyy pitää tällaista lisäystä toisarvoisena.

Lännen suurilla viljelysalueilla tapahtuvaa muutosta maitten omistuksessa maanviljelysvirasto, oikein kyllä kin, pitää tärkeänä. Muutokset siellä todellisesti vaikuttavat Amerikan maanviljelystalouteen. Ja niinpä nämä muutokset jo ennen maailmansotaa ja paljon nopeammassa tahdissa sen jälkeen osottavat, että maanviljelyksessäkin kehitys kulkee vauhdikkaasti konetekniikalla tehostettua suurmaanviljelystä kohti. — Työm.

Ihmelapsi

Tashkentin yliopistoon Neuvostoliitossa tuli opiskelemaan v. 1919 10-vuotias poika Nasarov. Jo 14-vuotiaana päätti hän opinnot matemaattisessa tiedekunnassa ja kirjotti arvokkaan tieteellisen teoksen. Nyt on hän 18-vuotias nuorukainen ja on hänet nimitetty mainitun yliopiston opettajaksi, missä toimessa hän on osottautukin erittäin suurta etevyyttä.

VAPAUS

Canadan suomalaisen työväestön ainoa äänenkannattaja, ilmestyy Sudburyssa, Ont., maanantaina, keskiviikkona ja perjantaina.

Toimittajat:
S. G. NEIL. ARVO VAARA.

Registered at the Post Office Department, Ottawa, as second class matter.

VAPAUS (Liberty)
The only organ of Finnish Workers in Canada. Published in Sudbury, Ont., every Monday, Wednesday and Friday.

ILMOTUSHINNAT VAPAUDESSA:
Naimailmotukset $1.00 kerta, $2.00 kaksi kertaa.
Avioliittoonmeno ilmotukset 50c palstatuuma.
Nimenmuutosilmotukset 50c kerta, $1.00 3 kertaa.
Syntymäilmotukset $1.00 kerta, $2.00 3 kertaa.
Avioeroilmotukset $2.00 kertaa, $3.00 kaksi kertaa.
Kiitosilmotukset $1.00 kerta.
Kuolemanilmotukset $2.00 kerta, $50c lisämaksu kiitoslauseelta tai muistovärsyltä.
Halutaantiedot ja osoteilmotukset 50c kerta, $1.00 kolme kertaa.
Tilapäisilmottajien ja ilmotusakenttuurien on, vaadittaessa, lähetettävä ilmotushinta etukäteen.

TILAUSHINNAT:
Canadaan yksi vk. $4.00, puoli vk. $2.25, kolme kk. $1.50 ja yksi kk. 75c.
Yhdysvaltoihin ja Suomeen, yksi vk. $5.50, puoli vk. $3.00 ja kolme kk. $1.75.
Tilauksia, joita ei seuraa raha, ei tulla lähettämään, paitsi asiamiesten joilla on takaukset.

Maanantain lehteen aiottujen ilmotusten pitää olla konttorissa lauantaina, keskiviikon lehteen tiistaina ja perjantain lehteen torstaina kello 12 päivällä.

Vapauden konttori ja toimitus: Liberty Bldg Lorne St. Puhelin 1038. Postiosote: Box 69, Sudbury, Ont.

Jos ette milloin tahansa saa vastausta ensimäiseen kirjeeseenne, kirjottakaa uudelleen liikkeenhoitajan persoonallisella nimellä.
J. V. KANNASTO, Liikkeenhoitaja.

Emämaamme merivarustelut

Vuosien 1921—22 vaihteessa koolla ollut Washingtonin konferenssi teki merivarustusten rajottamiseen nähden päätöksiä, joita pidettiin muka hyvin pitkällemenevänä ja lupaavana askeleena laivastokilpailun lopettamiseksi. Mutta Washingtonissa allekirjotettujen sopimusten rajoissa voivat asianomaiset vallat kuitenkin hyvin suuressa määrässä vahvistaa merivoimiaan, mikä ilmenee m.m. Englannin laivasto-ohjelmista viime vuosina ja lähinnä seuraavina vuosina. Niinpä Englannissa pantiin rakenteille:

budjettivuonna 1922—23 kaksi panssarilaivaa,
vv. 1923—24 yksi sukellusvene,
vv. 1924—25 viisi risteilijää ja kaksi torpedonhävittäjää.
vv. 1925—26 neljä risteilijää ja neljä tykkivenettä sekä
vv. 1926—27 kolme risteilijää, kuusi sukellusvenettä ja kaksi apulaivaa.

Parlamentin hyväksymän laivasto-ohjelman mukaan aiotaan seuraavina vuosina panna rakenteille:

vv. 1927—28 kolme risteilijää, yhdeksän torpedonhävittäjää ja kuusi sukellusvenettä,
vv. 1928—29 kolme risteilijää, yhdeksän torpedonhävittäjää, kuusi sukellusvenettä, yksi tykkivene ja yksi apulaiva.
vv. 1929—30 kolme risteilijää, yksi lentokoneiden emälaiva, yhdeksän torpedonhävittäjää, kuusi sukellusvenettä ja yksi apulaiva.

Jos tämä ohjelma toteutetaan, niin Englanti tulee Washingtonin konferenssin jälkeisinä kahdeksana vuonna rakentaneeksi kaksi panssarilaivaa, 21 risteilijää, 25 sukellusvenettä, yhden lentokoneiden emälaivan sekä 29 torpedonhävittäjää ja viisi tykkivenettä. Tämän lisäksi rakennetaan Singaporen uutta laivastoasemaa varten jättiläiskokoinen uiva telakka, jonka nostokyky on 55,000 tonnia ja Australian tiliin rakennetaan parhaillaan kahta risteilijää, kahta sukellusvenettä ja yhtä lentokoneiden emälaivaa.

Britannian valtakunnalla tulee näin ollen olemaan ensi vuonna rakenteilla 14 risteilijää. Vastaavat luvut ovat Yhdysvalloissa viisi, Japanissa kahdeksan, Ranskassa kolme ja Italiassa kaksi, siis yhteensä 32 risteilijää, joista lähes puolet tulevat Englannin ja Australian osalle. Tämän ohessa on huomattava, että molemmat uusimmat englantilaiset panssarilaivat «Nelson» ja «Rodney» voittavat kaikki aikaisemmat tonneistoon, asestukseen ja yleensä taisteluvoimaan nähden. Useimmat uudet tai rakenteilla olevat risteilijät kuuluvat 10,000 tonnin luokkaan ja ovat siis Washingtonin sopimusten määräysten mukaan sallittuja. Englantilaisissa sanomalehdissä olleiden tietojen mukaan ovat ne kuitenkin todellisuudessa 12,000 tonnin aluksia, koska niiden uppouma polttoaine- ja ampumatarvevarastojen ollessa täytettyinä on 12,000 tonnia. Englannin amiraliteetti nimittäin soveltaa mittaustapaa, joka jättää polttoaineet ja höyrypannujen vesitäytteen pois laskusta tonnilukua määrättäessä. Tämän laskutavan mukaan tulee uusien panssarilaivojen tonnisto todellisuudessa olemaan 3,000 tonnia nimellistä suurempi, uusien risteilijäin 2,000 tonnia ja uusien torpedonhävittäjien 380 tonnia ilmotettua tonnimäärää suurempi.

Kommunistivainoilla on hyväkin puolensa

«Kun venäläiset kadetit ja Kerenski alottivat raivoisan ajojahdin bolshevikkeja vastaan — varsinkin vuoden 1917 huhtikuusta alkaen ja vielä enemmän saman vuoden kesä- ja heinäkuussa — niin he 'suolasivat liikaa'... Nyt kaikkien maiden miljoonamiehet käyttäytyvät kansainvälisessä mittakaavassa sillä tavalla, että meidän täytyy olla heille sydämestämme kiitollisia. He jahtaavat bolshevismia yhtä uutterasti, kuin sitä jahtasi Kerenski ja kumppanit; hekin tällöin 'suolaavat liikaa' ja auttavat meitä, kuten auttoi Kerenskikin. Kun Ranskan porvaristo tekee bolshevismista vaaliagitatsionin keskipisteen, haukkuen bolshevismista verraten maltillisia tai horjuvia sosialisteja, — kun Amerikan porvaristo, täydelleen älynsä menettäneenä, vangitsee tuhansia ja tuhansia ihmisiä bolshevismista epäiltyinä ja luo paniikin ilmapiirin, levittäen kaikkialle viestejä bolshevistisista salaliitoista; — kun Englannissa vallassa oleva maailman 'lujin' porvaristo tekee, huolimatta kaikesta älykkyydestään ja kokeneisuudestaan, tavattomia tyhmyyksiä, perustaa rikkaista 'bolshevismia vastaan taistelevia yhdistyksiä', luo erikoisen bolshevismia koskevan kirjallisuuden, palkkaa bolshevismivastaista taistelua varten lisää oppineita, agitaattoreita, pappeja, — niin meidän täytyy kumartaa ja kiittää herroja kapitalisteja. He työskentelevät meidän hyväksemme. He auttavat meitä kiinnittämään joukkojen mieltä kysymykseen bolshevismin olemuksesta ja merkityksestä. Eivätkä he voi menetellä muulla tavalla, sillä kuoliaaksi 'vaieta', tukahuttaa bolshevismia heidän ei enää ole onnistunut.» — Lenin.

"Sosialidemokraatit ja Neuvostoliitto"

Kirja, jonka jokaisen työläisen tulisi lukea

Suomen Työväenjärjestöjen Tiedonantajan kustannuksella on suomeksi ilmestynyt N. Buharinin kirjottama kirja «Sosialidemokraatit ja Neuvostoliitto», ja lausuu siitä eräs toverilehti seuraavaa:

«Tuo kirja on siksi mielenkiintoinen, että sen tulisi jokaisen työläisen lukea. Se on polemiikin muotoon kirjotettu ja niin ollen kevyt lukea, mutta siitä huolimatta se sisältää sangen paljon sellaisia asiatietoja sekä sitaatteja, joihin ei sanomalehtien kautta ole ollut tilaisuus tutustua. Siinä noskelaisten oppinut herra Karl Kautsky haivennetaan sellaisella taitavuudella, johon on mielenkiintoista tutustua ei ainoastaan kommunistisen työläisen, vaan vieläpä noskelaisenkin. Kautskyn valhelinna Neuvostoliitosta siinä hajotetaan niin, ettei siitä jää kiveä kiven päälle. Kirjalla on vaatimaton nimi, mutta se on kultaa sellaisissa keskusteluissa ja väittelyissä, joissa ovat kysymyksessä Neuvostoliiton asiat. Tämä kirja kuuluu ainakin jokaisen leniniläisyyttä opiskelevan työläisen asevarastoon, mutta olisi suotavaa, että siihen tutustuisivat sellaisetkin työläiset, joiden mieliin kapitalistiset kätyrit ovat onnistuneet maalaamaan pirun kuvia Neuvostoliitosta. Tämän kirjan lukemisen kautta selvenee lukijalle monta hämärää kysymystä ja voi hän silloin luottamuksella katsoa kommunistisen liikkeen tulevaisuuteen.»

Hankkikaa siis itsellenne tämä hyvä kirja. Sitä on saatavana Vapauden asiamiehiltä ja kirjakaupasta.

Huomioita ja huomautuksia

Kaksi ensimäistä brittiläisten Kiinaa vastaan käymistä sodista käytiin Kiinan avaamiseksi opiumikaupalle. Brittiläiset voittivat kummankin näistä sodista. Ensimäisessä saivat he Hongkongin ja toisessa oikeuden suurimpaan osaan Kiinan tullilaitoksen hallinnasta. Siitä lähtien ovat he vieneet Kiinaan opiumia, josta suurimman osan kasvattavat intialaiset talonpojat, jotka, kuten kiinalaisetkin talonpojat, jatkuvasti elävät rahanlainaajan ja veronkiskurin kuristusotteessa. Suurbritannian hallitus lahjoo talonpojat opiumin kasvattamiseen antamalla heille korottomia lainoja.

Varattuaan jonkun määrän opiumisadosta Intian työväenluokan äideille, jotka käyttävät sitä tyynnyttääkseen nälkäisiä lapsiaan, vie hallitus lopun ulos maasta. Nyt kun sitä ei enää saada niin paljoa kaupaksi Kiinassa, on sen myyntiä Suurbritannian siirtomaihin lisätty.

* * *

Kun fascistit Latviassa äsken panivat toimeen epäonnistuneen vallankaappausyrityksen, niin olisi odottanut, huomauttaa eräs toverilehti, että vallassa oleva sosialidemokraattinen hallitus ryhtyy vakavampiin toimenpiteihin fascistisia vehkeilyitä vastaan. Sen asemesta käy sosialidemokraattinen hallitus kiivasta taistelua vasemmistolaisten vaikutusvallan alaisina toimivia ammatillisia järjestöjä vastaan ja fascistit saavat avoimesti jatkaa kappausvalmistelujaan ja julkisesti kehottaa vallananastusyrityksen uusimiseen. Täten Latviankin fascistit osottavat miten sosialidemokraatit kaikkialla ovat fascistisen porvariston apureina sen taistelussa vallankumouksellista työväenliikettä vastaan.

* * *

Neuvostoliiton työläiset ja talonpojat viettivät äskettäin punaisen armeiansa perustamisen yhdeksättä vuosipäivää ja tällöin julistivat he:

«Me voitimme lokakuussa 1917 ja sen jälkeen kansalaissodan monilla rintamilla voimakkaat vihollisemme vain siksi, että työläiset ja talonpojat käsi kädessä käyden kävivät puolustamaan vallankumousta ja loivat mainehikkaan punaisen armeian.

«Muistakoot kapitalistit siellä, missä he vielä kansanjoukkoja orjuuttavat, että Neuvostoliiton työläiset ja talonpojat ovat valmiit torjumaan heidän meitä vastaan tekemänsä hyökkäysyritykset.»

* * *

Eräs lehti lausuu, että nykyiset merkit viittaavat siihen, että Kiinan kansallisvallankumoukselliset pääsevät Pekingin, Kiinan nykyisen taantumuksellisen hallituksen pääkaupungin herroiksi kuuden kuukauden kuluessa. Se «voimakas keskushallitus — joka voi puhua koko Kiinan puolesta» — jonka puutetta imperialistiset suurvallat ovat valittaneet, voi silloin alkaa toimia. Mutta onko varmaa, että imperialistit tulevat sitten olemaan tyytyväisiä? Tuohon kysymykseen täytyy jokaisen imperialismia ja sen menettelytapoja vähäkään tuntevan vastata kieltävästi.

* * *

Haagista tiedotetaan, että Amsterdamin poliisi on takavarikoinut Dutch Indian-nimisen yhtiön laivalta Modoera useita tuhansia panoksia ammuksia ja suuren määrän pistooleja, joitten poliisi väittää olleen matkalla ja tarkotetun Intian kommunisteille. Laivan kiinalaisten lämmittäjien kerrotaan ostaneen nämä aseet ja ammukset Antwerpenissä. Näinkin voidaan kommunisteja auttaa bolshevismin periaatteiden ja päämäärien tunnetuksitekemisessä.

Kantonin armeian voitokkuus ja talonpoikaisto

Kun Kantonin armeia alotti nyt maailmanhistorialliseksi tulleen sotaretkensä pohjoiseen pesiytyneitä taantumuksellisia kenraaleja vastaan, niin retken vaikeuksista selvillä olevat Kiinan kansallisen vallankumousliikkeen lämpöisimmätkin kannattajat epäilivät sen onnistumista, sillä se piti suorittaa mitä vaikeimmissa olosuhteissa, kirjottaa Punainen Karjala-lehti. Mutta Kantonin armeia on sentään selviytynyt vaikeuksista ja retkestä on muodostunut valtava voitto kansallisvallankumoukselliselle liikkeelle, voitto, joka ennemmin tai myöhemmin tulee merkitsemään lopullista iskua imperialistien herravallalle kaukaisessa idässä.

Tuo Kantonin armeian pitkän ja vaivaloisen retken voittoisuus on ollut mahdollinen vain siksi, että paikallinen väestö, se on talonpoikaisto, on ollut myötämielinen kantonilaisille joukoille. Eikä tuo myötämielisyys ole rajottunut vain ystävälliseen puoluettomuuteen, vaan on paikallinen talonpoikaisto useissa tapauksissa vaikuttanut ratkaisevasti voiton kallistumiseen kantonilaisten puolelle. Varsinkin retken alkuaikoina julkaistiin meidänkin lehdessämme usein sähkösanomatietoja, joissa puhuttiin talonpoikain "punaisista sissijoukoista", jotka hyökkäilivät vastavallankumouksellisten joukkojen kimppuun, häiriten niiden säännöllistä toimintaa.

Nytkin vielä, vaikka taistelut ovat käyneet enemmän rintamataisteluiksi ja säännöllisesti harjotettujen joukko-osastojen välisiksi, on tilapäisten talonpoikaisjoukkojen osanotto taistelujen kehitykseen joskus merkitykseltään ratkaiseva. Tämä johtuu siitä, että talonpoikaiston ja kantonilaisten joukkojen välinen luottamus on entistään lujittunut ja yhteys parantunut. Seudun vielä ollessa vastavallankumouksellisten hallussa, on siellä jo kuomintang-puolueen salaisen johdon alaisena järjestetty talonpoikain joukko-osastoja. On salaisia propagandaosastoja ja tiedusteluryhmiä, kun taasen toiset mahdollisuuden mukaan hyökkäyksillään hävittävät vihollisen kuormastoja ja synnyttävät hämminkiä selkäpuolella, toisten ollessa valmiina tarpeen tullen piilopaikoistansa järjestymään transporttiosastoiksi j.n.e.

Tämä talonpoikaiston myötämielisyys ja aktiivinen avunanto kantonilaisille on mitä parhain tunnustus Kantonin hallituksen politiikalle ja todistaa se kansallisvallankumouksellisten joukkojen kaikkialla, rintamalla ja sen selkäpuolella osottaneen olevansa laajojen kansanjoukkojen etujen puolesta taistelussa. Ja kaikkialla, missä valta aina on joutunutkin kantonilaisten käsiin, on heti peruutettu kaikki taantumuksellisten maakuntadiktaattorien pakkoasetukset, on ryhdytty järjestämään oloja järjestyneelle yleisiin asetuksiin perustuvalle kannalle.

Kun tähän vielä lisää, että kansallisvallankumouksellisten joukkojen sotilaat ovat suurimmaksi osaksi työläisiä ja heihin liittyneitä talonpoikia, niin voi sanoa, että Kiinan kansallisvallankumouksellisten joukkojen nykyiset taistelut imperialisteja ja heidän kiinalaisia apureitaan vastaan monessa suhteessa muistuttavat meidän kansalaissotamme tapahtumia. Kuten meillä, niin Kiinassakin talonpoikaiston sissijoukot, taipa vain tyhmännäköinen talonpoikaisnainen tai kylän ainoalta eläjältä näyttävät vaitelias akkarähjä, valmistavat tietä vallankumouksellisten joukkojen etenemiselle. Ja kun laajat työtätekevät kansanjoukot ovat taistelussa mukana, niin silloin lopulta voitto tulee varmasti.

Keskustelua osuustoiminnallisesta liikkeestä

AVOIN KYSYMYS

Mikä toiminnanhaara vallankumouksellisessa, kommunistisessa liikkeessä on asetettava etutilalle, pidettävä tärkeämpänä, poliittinen toiminta ja yleisen valistustyön tekeminen, tai ammatillinen liike ja sen järjestäytymisen eteen työskentely, vaiko osuustoiminnallisten yritysten perusteleminen? Allekirjottaneen käsityskannan mukaan on poliittinen toiminta ja yleinen valistustyö tärkeintä. Toisella tilalla tulee olla ammatillinen liike, ja sen jälkeen, mikäli aikaa, voimia ja suotuisia edellytyksiä sellaiseen riittää, osuustoiminnallinen liike. Tältä kannalta asiaa käsittäen olen pakotettu pyytämään tässä, eräille tovereille nähtävästi epäselvään seikkaan, toimitukselta vastausta seuraavaan:

Onko kommunistisen liikkeen edun kannalta viisasta ryhtyä, lievemmin sanoen, urheilemaan osuuskauppahommien päätepahkaisilla laajentamisilla, sellaisella paikkakunnalla, jossa kaikki meikäläinen toiminta on ollut vuosikaudet lamassa aikaisempina aikoina tehtyjen erehdysten ja liiaksi leveäin "runnausten" seurauksesta, mutta jossa sitkeiden ponnistelujen jälkeen on vihdoinkin päästy uudelleen joltiseenkin toiminnan alkuun, ja alettu vähitellen saamaan joukkojen keskuudessa takaisin sitä luottoa, mikä entisten virheiden teossa menetettiin. Kuitenkaan ei ole päästy niin pitkälle, että olisi osapuillenkaan riittävän tilavaa huoneustoa yhäti kasvavaa iltamayleisön tarvetta tyydyttämään; ei tilaa ripeästi lisääntyvän nuorisoparven toiminnalle; ei tarpeellista tilaa voimakkaalle, kasvavalle uniotoiminnalle, puhumattakaan muiden osaston toimikuntien, jaostojen, solujen y.m. toimintamahdollisuuksista huutavassa tilanpuutteessa. Onko näin ollen tällaisessa tilanteessa oikein tehty, lähteä suinpäin velkarahoilla laajentelemaan suurella tuskalla synnytettyä ja juuri alkuunpäässyttä osuuskauppahommaa, ennenkuin edes yhdelläkään toimintamme alalla on päästy puolikuntaisestikaan "kestävämmälle kamaralle?" — Edelläolevan katsantokannan ilmaisemalla olen tullut eräiden toisten, minua vanhempien, puoluetoverien kera leimatuksi julkisessa kokouksessa "porvarien asioilla liikkuvaksi". Sentähden pyydän toimituksenkin lausuntoa asiassa.

Toveruudella

Otto Laine.

VASTAUSTA TOV. LAINEEN KYSYMYKSEEN

Ryhtyessäni vastaamaan tov. Laineen avoimeen kysymykseen, huomaan siinä kaikkein ensiksi muutamia varsin suoraviivaisia kohtia, ja toiseksi varsinaisen kysymyksen asetetun semmoiseen muotoon, että siihen on miltei mahdotonta vastata muuten kuin myönteisesti. Näin ollen pidän johdonmukaisena analysoida tov. Laineen avointa kysymystä lauseella parilla, selostaa lyhyesti mikä on proletaarinen käsitys osuusliikkeiden merkityksestä ja lopuksi esittää pari käytännöllistä esimerkkiä siitä, mitä hyötyä osuustoiminnasta on työväen poliittiselle ja ammatilliselle liikkeelle. Kukaan ei näet julkene kehottaa kommunistista liikettä "urheilemaan osuuskauppahommien päätäpahkaisella laajentamisella."

Määritellessään omaa käsityskantaansa kommunistisen liikkeen eri toiminnanhaaroista on tov. Laine todennäköisesti unohtanut sen seikan, että tämän maan kommunistipuolueen suomalaisista jäsenistä on varsin huomattava määrä puolproletaareja, joille työväen ammatillisessa liikkeessä toimiminen on elinkeinonsa perusteella toisarvoista jopa mahdotontakin useassa tapauksessa, mutta joille osuustoiminnallisissa liikkeissä toimiminen on yhtä luonnollista kuin palkkatyöläiselle ammatillisessa liikkeessä. Kun vielä otamme huomioon sen, että tämän maan suomalaiset palkkatyöläiset ja puolproletaarit ovat varsin läheisessä vuorovaikutuksessa keskenään, niin näiden seikkain valossa tuntuu tov. Laineen määritelmä liian suoraviivaiselta, siltä puuttuu joustavuutta, jota kommunistisessa liikkeessä ennen kaikkea tarvitaan.

Tämä suoraviivaisuus johtunee useammassa tapauksessa siitä, ettei osuusliikkeiden merkityksestä omata proletaarista käsitystä, vaan sensijaan omataan joko reformistinen käsite, jonka mukaan työläiset voivat vapautua nykyisestä riistojärjestelmästä pelkän osuustoiminnallisen menetelmän avulla ja rauhallisin keinoin, tai sitten äärimäisvasemmistolainen katsantokanta, joka luokittelee työväen osuuskaupat y.m. työväen osuustoiminnalliset yritykset samaan luokkaan kapitalististen liikelaitosten kanssa. Koska tov. Laineen ylläesitetystä katsantokannasta ilmenee jonkunverran äärimäisvasemmistolaista henkeä, ja kun tämä tapahtuu kommunistisen liikkeen nimissä, niin valaiskaamme asiaa Kominternin muutamilla määritelmillä, jotka koskevat osuusliikkeiden merkityksen proletaarista käsitystä. Näissä määritelmissä sanotaan muun muassa:

Mikä on proletaarinen käsitys osuusliikkeiden merkityksestä ja tehtävästä? Työläisten osuusliike syntyi kauppakapitalismin riiston vastustamiseksi. Ne tahtoivat liittää palkankorotustaistelun järjestyneen taistelun hintojen alentamiseksi. Aikaisempina aikoina, jolloin niitä vastassa olivat pienemmät järjestymättömät yksityisliikkeet, ne saavuttivat huomattavia etuja jäsenilleen jo pelkästään paremmilla teknillisillä menetelmillä, oston keskittämisellä, ostajien järjestämisellä ja jo pelkästään paino- ja mittasuhteissa rehellisemmällä menettelyllä.

Mutta nyt finanssipääoman kontrollin aikana, voimakkaiden pankkien, trustien, osastokauppojen ja ketjukauppojen vallan aikana, voivat osuuskaupat varsin vähä tuoda jäsenilleen etuja pelkillä kaupallisilla keinoilla. Osuuskuntien liikemenettelytavat on tietysti järjestettävä mahdollisimman hyvin, **mutta ne voivat täyttää tarkotuksensa vain, jos ne taistelussa hintojen alentamiseksi ja työläisten elintason kohottamiseksi ovat yhteistoiminnassa unioiden ja muiden proletaaristen luokkajärjestöjen kanssa.** Siten taistelu hintoja vastaan muodostuu taisteluksi koko kapitalistista hallitusta vastaan.

Proletaarien taistelua kapitalististen laitosten ja trustien hinnottelua vastaan täytyy vahvistaa ja laajentaa hyvin hoidettujen ja järjestettyjen osuusjärjestöjen kautta. Monet työläisryhmät, jotka eivät voi kuulua unioihin, kuten esim. perheenenemmät, kotityöläiset j.n.e. voidaan osuusjärjestöjen kautta mobilisoida taisteluun kapitalistisia monopoleja vastaan, etenkin tärkeiden kulutustavaroiden, elintarpeiden, j.n.e. hintakysymyksien yhteydessä.

Ja edelleen:

Osuuskuntien johtavilta orgaaneilta on vaadittava, että ne ylläpitävät sanomalehtien julkaisemista, opetus- ja valistustyötä työväenjoukkojen keskuudessa. Valistustyön tulee nojautua luokkaperusteille. Osuuskuntien tulee tässä toimia yhdessä muiden työläisten kumouksellisten järjestöjen kanssa kapitalistisen sanomalehdistön ja koulun myrkyllisen vaikutuksen poistamiseksi.

Osuuskuntien yhtenä päätarkotuksena täytyy olla työläisten taloudellisten taistelujen tukeminen. Osuuskuntien tulee antaa aineellista apua ja luottoa lakoissa tai työsuluissa oleville työläisille heidän perheidensä avustamiseksi. Tältä näkökannalta täytyy unioiden ja osuuskuntien hyväksyä tiukka sopimus. Normaalisissakin oloissa tulee näiden liikkeiden kulkea käsikädessä, niin että kun taistelu syntyy, ei minkäänlaisilla väärinymmärryksillä ole tilaa, vaan että esiinnytään yhteisrintamassa kapitalismia vastaan. Unioiden jäsenet yhtykööt osuuskuntiin. Unioiden tulisi myös sijottaa kohtuullisessa määrässä varojaan työläisten osuuskuntiin työläisten taloudellisen voiman lujittamiseksi.

Siinä muutamia yleispiirteitä osuusliikkeiden merkityksestä proletaariselta näkövinkkelistä katsottuna. Ja nämä yleispiirteet eivät suinkaan rajotu vain pelkkään teoriaan tämän maan kommunistisen osuustoimintaväen keskuudessa. Siitä on tuoreimpina todistuksina Port Arthurin Tarmo-ruokalan suhtautuminen sen alueen metsätyöläisten viimesyksyiseen lakkoon, jota mainittu ruokala avusti useammalla sadalla dollarilla; ja Sointulan, B. C., osuuskaupan viime helmikuulla pidetyn kokouksen päätös, millä liikkeen vuotuisesta voitosta myönnettiin seitsemän prosenttia sikäläisen työväenyhdistyksen lainakirjaston hyväksi.

Ylläolevalla pitkähköllä vastauksella en ole tahtonut antaa suoranaista vastausta osuuskauppahommain laajentamisen puolesta enkä niitä vastaan, jota tov. Laine kysymyksessään suoranaisesti pyysi, koska en tunne kysymyksessä olevan seudun oloja seikkaperäisemmin. Sensijaan olen koettanut tuoda esiin niitä muutamia pääpiirteitä, jotka meidän kommunisteina tulee ottaa huomioon osuustoiminnallisen liikkeen alalla. Ja siellä missä näitä yleispiirteitä silmälläpitäen lähdetään osuuskauppahommia laajentamaan, tulee kommunistien tukea laajennusta; vaan päinvastaisessa tapauksessa vastustaa. Mutta koska ylläolevassa on esitettynä vain muutamia osuusliikettä koskevia pääpiirteitä, ja kun osuustoiminnallinen liike osottaa valtavia nousun merkkejä useissa eri paikoissa, ja kun proletaarinen käsitys siitä ei vielä suinkaan ole kaikilla selvillä, niin toivon että asianharrastajat eri puolilla maata jatkavat alotettua keskustelua asiallisessa muodossa.

Toverillisesti

A. Vaara.

KYSYMYKSIÄ SILLE JOLLE NE KUULUVAT

(Kun tov. Laineen "Avoin kysymys" ja siihen laatimani vastaus olivat jo ladotut, sain käteeni Port Arthurin osuuskaupan johtokunnan kyhäelmän "Kysymyksiä sille jolle ne kuuluvat". Kun näitä kysymyksiä on mukava rinnastaa tov. Laineen avoimen kysymyksen kanssa ja kun niihin pyydetään Vapauden toimittajilta myös vastausta, mikä noin suurin piirtein ilmenee ylläolevasta selostuksestani, niin lienee asianmukaista julaista nämä kysymykset tässä yhteydessä. — A. V.)

1) Onko osuustoimintaliike siksi vähäpätöinen asia, ettei työläisen, varsinkaan kommunistin kannata lainata sille mitään suurempaa huomiota; jos on, niin miksi?

2) Onko työväenliikkeelle vahingoksi, jos rinnastetaan yhteisymmärrystä ja yhteistoiminta-aatetta poliittisen, taloudellisen ja osuustoiminnallisen työväenliikkeen kanssa; jos niin on asian laita, niin missä suhteessa?

3) Rinnastaako Kommunistinen kansainvälinen työväenliike poliittisen, taloudellisen ja osuustoiminnallisen työväenliikkeen; vai erottaako se jonkun näistä toisarvoiseksi tekijäksi?

4) Ovatko osuusruokalat Canadassa sellaisessa poikkeuksellisessa asemassa, että niiden tulisi pysyä erillään muusta osuustoiminnasta, eikä niiden liioin pitäisi avustaa, eikä kehittää osuustoimintaliikkeen laajentamista, vaikka siihen pystyisivätkin ja tilanne olisi sellaiselle toiminnalle edullinen?

5) Onko Kommunistisen kansainvälisen kanta erottaa osuusruokalat muusta osuustoimintaliikkeestä; jos on niin milloin on tehty sellainen päätös, ja millä perusteella?

6) Onko sellaiselta henkilöltä, joka on kommunistipuolueen jäsen (varsinkin jos hänen pitäisi olla tietoisen sen objelmasta ja periaatteesta), oikein tehty käyttäessään seuraavaa lausuntoa: "Minä en tule rinnastamaan osuustoimintaa taloudellisen ja poliittisen työväenliikkeen kanssa."

Port Arthurin osuuskaupan
The International Co-Operative Trading Co., Limitedin
johtokunta

Toronton uutisia

Myyjäiset pidetään ensi keskiviikkona järjestönuorten toimesta Alhambra-haalissa. Lippujen hintana on 10 senttiä kappaleelta. — Aina valmiina!

Toinen soitto "Punaisen laukun" esitykseen. Niinkuin jokainen on jo tässä kaupungissa saanut kuulla, että se odotettu hetki on nyt ovella. Ja onhan se hauskaa ja samalla opettavaista katsella näyttämöltämme oikein ammattilaisen esitystä. Tulemme tekemään kaikkemme, että meidän omat voimamme tulevat myös tekemään parhaansa, ettei tulisi raja niin suureksi. Tästä tilaisuudesta muodostuu torontolaisille kaikessa tapauksessa "historiallinen tilaisuus". Sillä ei ole suinkaan koskaan ennen nähty niin paljoa väkeä haalissa yhdellä kertaa kuin nyt tullaan näkemään. Ja varmasti jokainen tulee sinä iltana saamaan sen, mitä on lähtenyt katsomaankin.

Hankkikaa ajoissa istumapaikkoja itsellenne, sillä niitä on saatavana ainoastaan 200 kpl. Istuimia tullaan sinä iltana sijottamaan 400. Joten ei tarvitse pelätä, että moni joutuu seisomaan.

Koettakaa tulla sisälle ajoissa, ettei se häiritsisi esitystä. Suurennettu orkesteri tulee pitämään laulujen säestyksestä huolen, joita kappaleessa on parisenkymmentä. Kappaleessa tanssitaan myös tuo kaunis "Zardas". — Hankkikaa lippunne ajoissa. — H. H...ri.

Port Arthurin uutisia

"Kädet irti Kiinasta"-komitean puolesta oli kutsuttu yleinen joukkokokous, t. k. 6 päivän illaksi labor temppelille. Kokoukseen oli saapunut suuri joukko työläisiä, jotka tarkalleen seurasivat puhujia, joita kaksoiskaupunkien eri työväenjärjestöt olivat lähettäneet. Myöskin oli kokouksessa suuri joukko kiinalaisia, jotka esiintyivät kirjeellisesti, selostaen että kielellisten vaikeuksien puolesta eivät he voi esiintyä puhujina. Kokous kokonaisuudessaan loi hyvän kuvauksen työläisten suhtautumisesta Kiinan kysymykseen.

S. j. osaston viimeksi pidetyssä kokouksessa suurimman keskustelun aiheutti edustajan valitseminen osuuskaupan kokoukseen ja edustajan evästäminen. Muutamat kokouksessa olijat olivat sitä mieltä, että vielä tällä erää olisi vastustettava osuuskaupan laajentamista ja varrottava niin kauan kuin nykyinen liike pääsee varmalle pohjalle. Sillä liian suuret laajennukset saattavat osuusliikkeen liian ahtaalle pystyäkseen seisomaan siinä kilpailussa ,mikä on liikealalla. Toiset taasen puolestaan selostivat, että nyt on osuustoiminnalla kaksoiskaupungeissa nousuaika, mikä meidän työläisinä on otettava huomioon ja

LIIKKEENHOITAJAN OSASTO

Toverittaren Canadan-päivän numero

Toverittaren canadanpäivän numeron hinnan johdosta on noussut melkeinpä sota Canadan naisten keskuudessa. Tämä on johtunut siitä, että Toverin konttorin taholta on tuota numeroa alkuperäisesti luvattu, mikäli tilaajat väittävät, 3 senttiä kappale. Kuitenkin mitä Vapaudelle tuota numeroa on velotettu, on hintana ollut 10c kappale.

Kaikille tuon numeron tilaajille pyydämme huomauttaa, että olemme tämän asian ottaneet Toverin konttorin kanssa esille ja luultavasti saamme heiltä selostuksen aivan ensi tilassa, niin että kaikille tilaajille voidaan tehdä oikeutta.

Tov. VAPAUDEN KONTTORI.

RAHAA SUOMEEN

Kurssi Suomen Markkaa

39.40

Canadan Dollarista

LÄHETYSKULUT:

lähetyksistä alle $20.00, 60c lähetyksistä $20.00—$49.99, 80c lähetyksistä $50.00—$79.99 ja $1.00 lähetyksistä $80.00—$100.00 sekä jokaiselta seuraavalta alkavalta dollarilta.

Sähkösanomalähetyksistä ovat lähetyskulut $3.50 lähetykseltä.

Kaikki sähkölähetykset tehdään suoraan Sudburysta Helsinkiin samana päivänä kuin saapuvat Vapauden konttoriin.

Sudburyssa ja ympäristöllä asuvat voivat käydä Vapauden konttorissa edustamassa erikoiskurssia.

LAIVAPILETTEJÄ MYYDÄÄN. EDUSTAKAA PILETTIASIOITA

Tehkää lähetykset osotteella

VAPAUS,
Box 69, SUDBURY, ONT.

Vapaudelle ottavat rahavälityksiä vastaan myöskin:

VAPAUS BRANCH OFFICE
316 Bay Street,
Port Arthur, Ontario.

DAVID HELIN
paikkakunnilla Pohj.-Ontariossa.

A. T. HILL,
Toronto, Ont. — Tavattavissa iltaisin 957 Broadview Ave., ja päivisin Room 304, 95 King St., E.

...ä laajennuksen vastustaminen on ...empi kuin yksityisten asialla olesta. Pitkän keskustelun jälkeen ...ätettiin, että edustajan tulee puoltaa laajennusta, jos se vain kokouksessa näyttää edulliselta.

Osuuskaupan jäsenten kokoukseen, ...a pidettiin t.k. 7 päivän iltana ...aston talolla, oli saapunut noin —60 osakkeenomistajaa kaksoiskaupungeista. Kokouksessa esitti... raporttinsa komiteat ja liikkeen ...mies selosti minkä tähden kokous kutsuttu. Evästyksien perusteel... jotka vuosikokouksessa annettiin ...pomon perustamisesta, oli komi... ottanut selvää eri leipomoliik...stä sekä samalla herättänyt o...ustoiminnallisen liikehtimisen Ft. Williamin puolella. Komitean ra...tissa kävi niinikään ilmi, että ...Williamin puolella oli jo pidetty ...ita kokouksia, myyty osuuskun... osakkeita 80 kappaletta sekä ...ä siellä valittu komitea on ollut ...t Arthurin osuuskaupan johto...nan kanssa yhteistoiminnassa ...kiten mitä mahdollisuuksia olisi ...ustaa haaraliike Fort Williamiin.

Tarkan harkinnan jälkeen kokous ...tti, että Port Arthurin osuus...uppaa laajennetaan perustamalla ...liike Williamin puolelle, missä toimii omalla johtokunnalla, mut... on kuitenkin toiminnastaan edes...tuussa liikkeen varsinaiselle joh...unnalle. Samalla suositettiin liik...lle ostettavaksi Superior nimellä ...miva kauppa, jossa on leipurin...e yhteydessä, joten sekin puoli ...e silloin tyydytetyksi. Vielä ...stettiin komitean puolesta, mi... edullisen kaupan voi siinä teh... sillä liike on entisen Williamin ...uskaupan jätteitä ja nykyiset ...stajat vaativat kaupasta ainoas...n sen, mitä he ovat liikkeeseen ...nittäneet, liikkeensä tuottamat ...ot jääden alkavalle osuuskaupal... Kokous hyväksyi mainitun liik...n oston, joten tällä tavalla tuli ...aistuksi sivuliikkeen ja leipuri...keen laittaminen osuuskaupalle.

Tulipalo hätyytti kaikki asuk...t ulos talosta 335 Foley St., var...n toissa sunnuntai-aamuna. Tu...syttyessä oli 10 talossa asuvaa ...ralaista ja talon omistaja Mrs. ...nuik nukkumassa. Osa asujamista ei saanut mitään vaatteita päälleen, vaan olivat ainoastaan sängyn peitteeseen kietoutuneena ulkona. — Talo ja omaisuus oli vakuutettu. — J.

Eri paikkakunnilta

TIMMINS, ONT.

Timminsin suomalaisen haalin näyttämöltä esitetään "Scampolo"-niminen, nykyaikainen näytelmä 2 näytöksessä. Scampolon on kirjottanut italialainen kirjailija Dario Niccodemi.

Kappale kuvaa erään köyhän orpotytön elämää ensin Rooman kaduilla, josta tytön myöhemmin eräs insinööri ottaa hoiviinsa. Tyttö, vaikka onkin kadun kasvatti, on suora ja rehellinen, voisipa sanoa jossain kohdin melkein pistävän suorasanainen. Kaikki tietysti haluavat nähdä tämän uuden hauskan näytelmän.

Suunnataanpa siis kaikki töppösemme haalille 26 p. t.k. Esitys alkaa kello 8 täsmälleen.

Seuraava kappale on 10 vuotta nuorentava huvinäytelmä "Hirviherrat". Vappukappaleena on meillä "Uhrit".

*

Kaivantotyön terveydellisistä puolista. Kun minut valittiin työmaasolusta kirjottamaan paikkakuntauutisia, niin koetan vähän sitä tehdä. Kirjotan kaivantotyöalan terveydellisistä puolista. Täällä on käynnissä edelleenkin työmiesten tarkastus. Jo toista vuotta sitte se alkoi ja ei ole vielä päästy lävitse kaikkia miehiä, esim. Hollingerin komppaniassa. Toisissa pienemmissä se on jo suoritettu yhteen kertaan, mutta sanotaan tulevan uusia tarkastus.

Sairaiksi havaittujen joukko on hyvin suuri. Toiset ovat lievemmin, toiset taas siinä tilassa, että ovat joutuneet heti lähtemään pois kaivantotöistä. Se korvaus on pieni, mitä työläiset ovat saaneet menetystä terveydestään. Uudella työpaikalla, jonka Hollingerin komppania on antanut sairaille miehilleen maanpäällystöissä, on palkka niin pieni, että sillä ei tule kunnollisesti toimeen. Mutta näin heikosti järjestyneinä me emme voi muuta kuin tyytyä osaamme ja kiristää vyötämme.

Jos aikaisemmin olisi sekin huomio kohdistettu työläisten terveydelliseen puoleen, mikä tehdään nyt, niin varmaan moni olisi säilyttänyt terveytensä. Mutta eihän näillä kaivannoilla ole ollut muuta kysymyksessä kuin pääoman omistajan rahan kerääminen. Siihen on kohdistettu kaikki huomio ja työläisten edut ovat olleet heille tuntemattomia. Urakkatyöt, suosikkitavat ja yksilöetuileminen on täällä käynnissä. Oman itsensä nostaminen kaikella tavalla, toisten työläisten sortamisella ja vaikutusvaltaisten hännäntuppien suosion saaminen monella tavalla, on käytännössä täällä. Toisinaan se on huomatummin, toisinaan heikommin. Mutta sairauksien tapahtuessa on hellä työläisten kiristäjillä ollut sama kohtalo, sillä eihän nykyiset työnantajat, suuret yhtiöt, sääli ketään. Silloin kun komppanioille edun saanti loppuu, niin saa mies mennä minne haluaa.

Milloin ajat muuttuvat meidän työläisten kesken, sitä tuskin tietää kukaan. Monet muut epäkohdat vaatisivat parannuksia. Työaikalakiakin rikotaan. Monasti menee miehiä urakkatyön kiihottamana tuntia ja kahta aikaisemmin työhön ja toiset tekevät yliaikaa ja laki määrää kaivannossa kahdeksantuntisen päivän.

Kaivantotyöläinen.

KENOGAMI, QUE.

Kansalaisemme Heimo Saxberg saatettiin viimeiseen leposijaansa kuluvan kuun 14 p:nä. Tov. Saxberg kuoli parhaassa miehuusiässään, 45 vuoden, 5 kk. ja 28 päivän vanhana. Hänen ennenaikainen kuolemansa johtui Suomen luokkasodan ajalta saamastaan vammasta, saaden silloin valkoisten kivääristä kuulan keuhkoonsa.

Tov. Saxberg kuului pitemmän aikaa Helsingin kirvesmiesten alaosastoon, toimien innokkaasti osastossaan. Täällä hän kuului metsätyöläisten liiton Kenogamin osastoon.

Vainajaa lähinnä kaipaamaan jäi vaimo, kaksi tyttöä ja kaksi poikaa tässä maassa sekä suuri sukulais- ja tuttavapiiri täällä ja Suomessa.

Metsätyöläisten liiton Kenogamin osaston puolesta laskettiin seppele haudalle. Myökin toverit lauloivat tilaisuuteen sopivan laulun.

Keveät mullat haudallesi.

NOLALU, ONT.

Nuoriso-osaston kokouksessa, joka pidettiin helmikuun lopulla, keskustelimme nuorisokurssien pidosta täällä tänä keväänä ja päätimme pitää yhden viikon kestävät kurssit maaliskuun lopussa. Opettajaksi lupautui tov. T. Niemi.

Nämä tuleekin olemaan ensimäiset nuorisokurssit täällä.

Nyt nuoriso innolla ottamaan osaa näihin kursseihin. Kaikki nuoriso-osaston jäsenet mukaan sekä myös sellaiset, jotka eivät vielä olekaan nuoriso-osaston jäsenenä.

Kun kaikki koetamme parhaamme, niin olen varmakin, että saamme nämä kurssit onnistumaan.

Raportteri.

Suomesta

Sos.-dem. hallitusko ottaa toteuttaakseen Holstin ohjelman

Työväenjärjestöjen Tiedonantaja kirjottaa:

Reunavaltioiden ja Suomen ulkopolitiikka näyttää päivä päivältä kehittyvän yhä omituisempaan vaiheeseen.

Sen jälkeen kun kerrottujen valtioiden taholta keinotekoisesti katkaistiin jo hyvällä alulla olleet hyökkäämättömyyssopimusneuvottelut, on Latvia reunavaltioista ainoa, joka tosiasiallisesti on yrittänyt tässä varsin tähdellisessä kysymyksessä päästä johinkin todellisiin tuloksiin. Latvian ulkoministeri Zeelens näyttää kaikesta päättäen olevan melko lailla itsenäinen ja selvänäköinen mies, mutta hänenkin pyrkimyksilleen on viime päivinä jopa omien aatetoverien taholta ryhdytty asettamaan esteitä.

Liettua, joka tähän asti on pysynyt baltialaisen, Neuvostoliittoa vastaan kohdistuvan blokin ulkopuolella, tuo yllätyksen. Jo pitemmän aikaa on tiedetty Puolan kosivan tätä valtiota ja nyt näyttävät sen pyrkimykset onnistuneen. Viimeiset tiedot kertovat, että niiden välillä olisi saavutettu yksimielisyys ja blokki Neuvostoliittoa vastaan tältä kohdaltaan siis olisi kiinni.

Hämmästyttävämpää on kuitenkin se aktiivisuus, jota Suomen ulkopolitiikka on viime aikoina ryhtynyt osottamaan. Hra Voionmaa ei ole ainoastaan kieltäytynyt hyökkäämättömyyssopimusneuvotteluista Neuvostoliiton kanssa, vaan onpa oikein silminnähtävästi ryhtynyt sitomaan Suomen ulkopolitiikkaa kansainliitto-seikkailuun. Niinkin yllättävää saamme lukea viimeksi ilmestyneistä päivälehdistä, että Suomen sosdem. ulkoministerin valtuuttamat hra Erich ja Holsti ovat käyneet Pragissa neuvottelemassa pikkuententen johtavan diplomaatin, Beneshin kanssa. Kun tiedämme, että kiihkonationalistinen Puola on elimellisessä yhteydessä pikkuententeen ja kun kysymyksessä on ollut yhteinen esiintyminen Kansainliitossa varsinkin "turvallisuustakeita" koskevassa asiassa, t.s. Neuvostoliittoa vastaan luotavan rintaman lujuuden vahvistamiskysymyksessä, ymmärrämme minne hra Voionmaa ja hänen mukanaan koko sosdem. hallitus on menossa. Sosdem. hallitus on yksinkertaisesti toteuttamassa saman teon, jonka hra Holstin piti jo aikaisemmin saada täytäntöön, mutta joka ensikädessä sosdemien oman esiintymisen kautta estettiin toteutumasta, ja josta he sittemmin ovat vaatineet itselleen maan ulkopolitiikan pelastajan kunnian! Mikä kohtalon iva, että nyt hra Holsti, sosdem. hallituksen omilla valtuuksilla, on viemässä ja vielä paljon suuremmassa laajuudessaan, päätökseen saman työn, jota hän silloin suunnitteli.

Suomen sosdem. hallituksen rakennelmasta ei puutu enää muuta kuin saada nyt vain Latvia keskeyttämään hyökkäämättömyyssopimusneuvottelut Neuvostoliiton kanssa ja asia on valmis. Niin toivorikkaasti ei olisi edes uskaltanut uneksia niinkään musta taantumukseellinen kuin hra Setälä, kokoomuksen ulkoministeri.

NÄYTTÄMÖLIITON TIEDONANTOJA

S. T. J. Näyttämöliitolla on saatavana seuraavat uutuudet:

Yhteiskuntamme lapsia. 2-näyt. agitatsioninäytelmä. Kirj. Niilo Terho. 6 miestä, 2 naista ja yksi poika. Kulissit: yksinkertaisesti kalustettu siisti työläisen asunto; sama molemmissa näytöksissä. Sivuja 48. Vuokra $4.00.

Toveri Niilo Terhon näytelmät ovat entuudestaan tunnettuja kaikille näytelmätaidetta harrastaville. Nyt on hänen kynästään lähtenyt ylläoleva näytelmä ja uskallamme vakuuttaa, että se myöskin tulee löytämään tiensä jokaiselle työväen näyttämölle, niin sisältönsä kuin myöskin helpon näyttämölleasetuksen puolesta.

Kappaleen sisältö on lyhyesti sanottuna seuraava: Perheen isä on menettänyt näkönsä ammuketehtaassa; ollaan maailmansodan jaloissa. Hänen kaksi poikaansa viedään rintamalle. Mieltäjärkyttävä ja agitatsionillisesti voimakkaasti vaikuttava on kohtaus, jossa nuorempi veli väkisin haetaan sotapalvelukseen. Sokea isä hyvästellessään elämänsä pimeiden päivien turvaajaa, lausuu pojalleen tietäessään, että pojan on mentävä: "Tee tahtosi mukaan. Minä voisin sinulle sanoa, että mene poikani; ota kiväärisi ja käytä sitä niinkuin mies käyttää, tähtää niin tarkkaan kuin vain oikea soturi. Äläkä vaan säästä liipasimen käyttöä niitä kohti... jotka... jotka..." Enempää ei hän uskalla sanoa.

Toisessa näytöksessä palaa nuorempi poika kotiin kuolemaan; vanhempi veli jäi taistelukentälle. Väsynyt kalpea nuorukainen, joka oli pakotettu antamaan sodan hirviölle parhaimpansa nuoruuden, elämänsä, on kuolemanväsynyt, haluaa päästä ikuiseen lepoon. Koti, isä ja äiti kangastaa vielä kauniina väsyneen matkamiehen muistossa ja niiden luo kuolemaan. Kotiin päästyään saapunkin köyhän viimeinen auttaja, kuolema ja vapauttaa hänet. Sielussaan on hänellä sama toivo joka kytee koko työväenluokan mielissä. Se toivo on suuri. Se on usko vallankumoukseen. Se valaisee tuhansien kynttiläin tavoin kaikkien murtuneitten, puutteen tuttavien mieliä. Se toivo suoristaa uupuneen vanhuksen vartalon, se toivo kohottaa kaikkien kylänkerjuulla kiertävien katseen kohti uutta aikaa.

Vaikka näytelmä on vain kaksinäytöksinen ottaa sen esittäminen niin paljon aikaa, ettei silloin tarvitse muuta ohjelmaa, ainoastaan tanssia voi järjestää lopussa ja illasta saadaan ainakin yhtä arvokas kuin mistä näytösiltamasta tahansa. Kaikkia työväen näyttämöitä kehotetaan ottamaan tämä arvokas näytelmä ohjelmistoonsa.

English Spoken. 1-näytöksinen ilveily. Kirj. Tristan Bernard. Suom. Jalmari Finne. Henkilöt: 5 miestä, 3 naista. Kulissit: vastaanottohuone hotellissa. Sivuja 31. Vuokra $2.00.

"English Spoken" on näytelmä, jonka juuri olemme hankkineet ja kopioineet erikoisesti nuorisoliiton iltamatilaisuuksiin sopivaksi. Siinä juuri tarvitaan henkilöitä, jotka voivat puhua myöskin selvää englanninkieltä. Nuori pari on paennut Pariisiin ja julma lontoolainen isä tulee tyttärensä perässä. Nyt juuri on hotellin tulkki kuitannut ja tehtävän ottaa vastaan eräs, joka ei osaa englanninkieltä ollenkaan. Kielentaitamattomuuden tähden tulee sellaiset sekasotkut, ettei siitä selviä muuten kuin päästämällä nuoret naimisiin. Suomea puhutaan enimmäkseen tässä näytelmässä; he vain puhuvat englanninkieltä, jotka eivät suomea osaa. Kuitenkin kappale hyvin sopii suomalaisten tilaisuuksiin, sillä "kieli" ja asia tulkitsevat niin selvästi, että sen jokainen ymmärtää. Näytelmä on hauska naurupilleri. English Spoken, tietysti voivat näytelmäseurat myöskin tilata ja esittää, joskin nuorisoliitolle on annettava etusija paikkakunnilla, missä niitä on.

"Nykyaikaisia." 1-näyt. huvinäytelmä. Amerikalaisen mukaan sovittanut F. Hyrske. 5 miestä, 3 naista. Vanhanpojan asunto, huonekulissit. Sivuja 25. Vuokra $2.00.

"Nykyaikaisia" on tunnetusta amerikalaisesta kaskusta muovailtu, siitä missä aviomies ja poikamies, joka on suhteissa edellisen vaimoon, päättävät ampua ilmaan ja tekeytyä kuolleeksi. Sitten kumman luo vaimo ensin juoksee luullessaan heidät kuolleeksi, saa hänet ja toisen on hävittävä maasta. Vaimo juoksee sisään laukaukset kuultuaan ja huudahtaa ihastuksesta, luullessaan miehet kuolleiksi, eräälle "kolmannelle", että "no nythän ei minun tarvitsekaan hakea sitä avioeroa, jumalan kiitos, että pääsin noista molemmista, tule rakkaani". Näytelmä sopii erikoisesti eri sarjailtamiin, joita varten se onkin kirjotettu suomenkieliseen asuun. Siinä ei kuitenkaan loukata erikoisesti aviovaimoja eikä miehiä, ei myös poikia eikä tyttöjä, vaan nenälleen saavat vähän kaikki. Sopii myöskin hyvin "sekulien" juhliin.

Roistoväkeä (eli ylhäiset ja alhaiset). 5-näyt. yhteiskunnallinen näytelmä. Suomennos. 7 miestä, 4 naista. Kulissit erilaisia huonekulisseja, jotka vaihtuvat kaksi kertaa. Sivuja 130. Vuokra $5.00.

Roistoväkeä on toveri Hyrskeen uudelleen korjaama samannimisestä näytelmästä. Näytelmää on aina pidetty parhaampana yhteiskunnallisena näytelmänä. Ainoa mitä siitä on moitittu on se jumalisuus, jolla näytelmä on pilattu. Tämä jumalisuus on nyt karsittu pois ja näytelmästä on saatu hauska, hyvä ja mielenkiintoinen. Tässä uudessa asussaan voivat näytelmäseurat alkaa jälleen esittämään tätä "vanhaa hyvää näytelmää". Sisältöä ei tarvitse selittää, sillä näytelmä on entuudeltaan tuttu ainakin suurimmille näytelmäseuroille.

Uutta ohjelmistoa iltamiimme.

Näytelmäliitolla on juuri työn alla useampia kappaleita "Joukkolausuntoja". Suomessa on näillä ohjelmanumeroilla herätetty suurta huomiota ja tunnustaa täytyy, että meidänkin ohjelmatilaisuutemme kaipaisi jotakin uudistusta. Olemme saaneet näitä Suomesta ja tullaan niitä monistamaan ja myymään halvalla yhdistyksille ja yksityisillekin. Nyt varsinkin, kun juuri lähestyy suurten kesäjuhlain aika, jolloin ohjelman valinta on aina hankalaa, ovat nämä Joukkolausunnot tervetullutta ohjelmaa. Ilmotus ensimäisistä seuraavassa tiedonannoissa.

Kaikki tilaukset ja lähetykset tehtävä osotteella:

FINNISH FEDERATION,
1113 W. Washington Blvd.
Chicago, Ill.

Tov. S. T. J. Näyttämöliitto

FERDINAND

Kirj. Henri Barbusse

Oli kerran nuori prinssi. Hän oli ylen onnellinen. Hän oli onnellinen siksi, että oli, kuten sanottu, nuori. Sitä paitsi oli hän kaunis ja rikas ja ylhäistä sukuperää. Hän oli kuninkaan poika, joka kuningas oli joka päivä yhä uudessa kunniassa ja maineessa, koska hän istui valtaistuimella. Hänen äitinsä oli omistautunut kirjallisuudelle, sillä hän tunsi itsessään runoilijaneurouden. Ainakin sivistynyt maailma ja herrat arvostelijat olivat sitä mieltä, ja hehän ovat ammattimiehiä alalla.

Nuori prinssi ei tutustunut kirjallisuuteen, hän vietti sensijaan huonoa elämää. Tämä nimittäin vastasi paremmin hänen sukunsa perintätapoja. Täten antoi hän myös äidilleen hienon viittauksen.

Pojan viettämä elämä oli jotakin tärkeämpää kuin politiikan harjottaminen. Perintöruhtinaat eivät saa sekaantua politiikan harjottamiseen. Perintöruhtinaat eivät saa sekaantua politiikkaan, se tuottaa vain korkeille vanhemmille ja valtiomiehille — ministereille ja diplomaateille — päänkivistystä.

Nyt tullaan sanomaan: Prinssillä täytyy toki olla jalompiakin harrastuksia, sellaisia harrastuksia, jotka kehittävät henkeä, ja sitäpäitsi voisi prinssikin suorittaa monia hyödyllisiä tehtäviä... mutta jotta olisi makua sellaiseen, täytyisi olla pyörällä päästään.

Prinssi rakasti vain seikkailujaan — hän mieli saada yhä enemmän ja enemmän sitä lajia, ja huvitukset, joissa hän hääri, oli alhaisinta laatua.

Ne käsittivät nuorten tyttöjen ja naisten, kauniiden naisten viettelemisen, ja sitten heidän syöksemisensä kurjuuteen. Hän vannoi ikuista rakkautta kaikille raukoille, joilla ei ollut muuta kuin nuori ruumiinsa ja rakkauslämmin sydämensä. Hän metsästi naisia aivan kuin muut metsänriistaa. Hän hotkaisi nämä kirjaimellisesti herkkusuuna, ahmi heitä yhden toisensa jälkeen saadakseen alati uusia nautintoja.

Hän ei kuitenkaan kohdistanut metsästäjätaitoaan hovin tai ylhäisön naisiin. Hän rakasti kauniita kansannaisia. Hän alentui kaikessa hiljaisuudessa harhailemaan pääkaupungin niissä kortteleissa, joissa asuu köyhää väestöä.

Hän teki kuin Harun al Raschid — Bagdadin kaliffi — minkä tunnemme Tuhannen ja Yhden yön tarinoista. Tämä kulki yöaikaan pitkin katuja kuullakseen mitä kansa puhui kaliffista. Perintöprinssi käänätyi kuitenkin vain naisten puoleen ja hänen uteliaisuutensa oli mitä suurimmassa määrin mieskohtaista laatua.

Täten valloitti hän monta sydäntä — poimi niin sanoaksemme, ja antoi niiden sitten kuihtua. Ennen vanhaan tekivät näin korkeat herrat tällaisia asioita avoimesti ja julkisesti. Mutta nykyisin on sellaiset suoritettava salaisuudessa ja kaikessa hiljaisuudessa. Se merkitsee demokratian edistymistä...

Etukaupungissa oli muuan kaunis, nuori nainen, mihin hänen korkea-arvoisuutensa oli sattunut iskemään silmänsä. Ja tällöin alkoi heti uusi idylli vanhojen raunioilla.

Tällä kertaa kesti seikkailu hiukan kauemmin — useita päiviä. Naisen mies, joka oli ammatiltaan teurastaja, alkoi epäillä pahinta ja keksi petoksen. On nimittäin otettava huomioon, että prinssi, jota miellytti sankarilliset seikkailut, ja joka tiesi, ettei asia voisi käydä hänelle vaaralliseksi, ei ollut erin varovainen.

Petetty aviomies oli tavallinen työläinen, joka rakasti vaimoaan ja jolla oli sellainen käsitys, että tuntematon henkilö, joka tunkeutui hänen asuntoonsa, oli vain tavallinen varas. Niinpä siis — hän syöksähti ratkaisevalla hetkellä esiin, riehui kuin demoni, ja antoi nuorelle prinssille kelpo selkäsaunan.

Tämän oli elettävä joitakin raskaita hetkiä, joiden kestäessä ei hän tuntenut itseään lainkaan prinssiksi. Tilanne oli seuraava:

Yksinkertaisen huoneen neljä seinää, nuori nainen kokoonkyyristyneenä yhdessä nurkassa kädet kasvoillaan, ja yksinkertainen kansanmies seisomassa keskellä lattiaa tuomarina ja päätöksen toimeenpanijana.

Mutta on tunnettu, ettei tällainen ylhäinen henkilö, joka on sukuperältään "kuninkaallinen korkeus", koskaan ole yksin. Saattoihan helposti tapahtua onnettomuus. Häntä seurasi aina kuin varjona joitakin tanakoita miehiä. Tällä kertaa kaksi. Toinen seisoi kadulla, toinen ovella aina valmiina suojelemaan hallitushuoneen jäsentä huonoon huutoon saattavilta tapahtumilta.

Kuullessaan nyt äänia mursivat he oven ja ryntäsivät huoneeseen alkaen takoa nyrkeillään aviomiestä.

Päästyään pinteestä tointui prinssi plan kauhistuksestaan, sytytti savukkeen ja nauroi työläiselle päin naamaa. Apuriensa uhrin tuskanhuudot tuottivat hänelle sanomatonta iloa.

Mutta sitten alkoivat ne ällöttää häntä, sillä hän tunsi kuninkaallisen korkeuden itsessään haavottuneeksi. Hän otti palavan savukkeen suustaan ja painoi sen hehkuvan pään pitkäksi tuokioksi työläisen nenän alle, samaan aikaan kun prinssin kätyrit pitelivät uhria käsistä ja jaloista.

Sen jälkeen palasi prinssi kaikessa rauhassa kuninkaalliseen palatsiinsa.

Nuoren prinssin nimi oli Ferdinand. Hänellä on vieläkin tämä nimi, mutta hän ei ole enää prinssi. Hän on Rumanian kuningas.

Suomen Pääkonsulivirasto

koko Canadaa varten suorittaa kaikkia maan viralliselle edustukselle kuuluvia tehtäviä, antaa passeja matkustusta varten kotimaahan tai muualle, vahvistaa asiakirjoja, käännöksiä y.m., selvittää perintö- ja muita Suomen kansalaisiin kohdistuvia asioita.

Osoite:

Consulate General of Finland,
518 St. Catherine St., W., Montreal
AKSELI RAUANHEIMO,
pääkonsuli

Lisäksi on Suomella edustajina Canadassa: Konsuli Erick J. Korte, Port Arthur, Ont. — D. J. Cable, 40 King St., St. John, N. B. — Adiel Saarimäki, 319 Bay St., Toronto, Ont. — G. W. Törnroos 561 Howe St., Vancouver, B. C. — H. P. Albert Hermanson, 470 Main St., Winnipeg, Man. — Thomas Franssi, Box L, Copper Cliff, Ont.

Kuparikuume Ontariossa

Timmins, Ont. — Viimeisten kuuden kuukauden kuluessa on Ontariossa vallinnut prospektorien keskuudessa erikoinen kuparikuume. Täältä noin 20 mailin etäisyydessä sijaitsevalla Kamiskotia-järven alueella on tehty sinä aikana noin kaksituhatta valtausta.

Edelleen on valtauksia tehty Westreen aseman läheisyydessä pohjoiseen Sudburysta ja Larder Laken kaivosalueella. Valtausten lukumäärän arvellaan nousevan noin viiteentuhanteen.

Tehdyt valtaukset osottavat laajan kuparialueen sijaitsevan Ontarion ja Quebecin maakuntien rajalta C. N. R:n rautatiehen saakka lännessä. Tätä aluetta rajottaa pohjoisessa Transcontinental-rautatie ja etelässä Temagami-järven alue.

Halutaan tietää

Hugo Vuorio, kotoisin Helsingistä. Lähetä osotteesi minulle. Olisi vähän asiaa.

J. Vuokko,
Box 1052, Sudbury, Ontario.

Täten surulla ja kaipauksella ilmoitan, että rakas vaimoni ja lasten äiti

FEMMI MARIA KORHONEN,
(o. s. Koivula)

nukkui kuolon uneen kotonaan, Rose Grove, 3 p. maalisk. 1927, 26 vuoden ikäisenä. Häntä lähinnä kaipaamaan jäin minä, hänen puolisonsa, ja kaksi poikaa, sukulaiset sekä laaja toverijoukko.

Leo, Arvo ja Kalle Korhonen,
Rose Grove, Ont.

Lausun myös parhaat kiitokseni Rose Groven tovereille, niistä rahallisista ja muista avustuksista joilla muistitte meitä vaimoni pitkäaikaisen sairauden ajalla.

Tahdon lausua sydämelliset kiitokset kaikille tovereille, jotka ottivat niin runsaslukuisena osaa suruumme kuin vainaja laskettiin maan poveen.

Leo, Arvo ja Kalle Korhonen.

Baltic Amerikan Linjalla

on nyt kolmannessa luokassa eri osasto varattuna suomalaisia matkustajia varten. Tämä osasto on äskettäin perinpohjaisesti uudelleen järjestetty ja linja pitää siitä erikoisen huolen.

Linjan kolmas luokka täyttää nyt suurimpiakin vaatimuksia.

Piletti Suomesta Canadaan maksaa ainoastaan

$110.00

KÄYTTÄKÄÄ TÄTÄ HALPAA JA HYVÄÄ LINJAA OMAISENNE TUOTTAMISEKSI CANADAAN

Baltic America Line
290 St. James St.
MONTREAL, QUE.

Baltic America Line
72 Queen St., West,
TORONTO, ONT.

J. V. Kannasto
Box 69
SUDBURY, ONT.

Ilmotuksia eripaikoilta

Ilmotushinnat tässä osastossa ovat: Tilapäisilmottajilta 3 senttiä sana, vakituisilta, joiden ilmotus on kerran tai kahdesti viikossa samanlaisena, 2 senttiä sana ja niiltä, joiden ilmotus on jatkuvasti samanlaisena jokaisessa lehtemme ilmestyvässä numerossa, 1½ senttiä sana. Vähin ilmotusmaksu kerta ilmottaessa 50c ja seisovista 25c kerralta.

SUDBURY, ONT.

VAPAUDEN KONTTORI pidetään arkipäivinä avoinna kello kahdeksasta aamulla kello viiteen illalla. Sunnuntaisin ja juhlapäivinä on konttori suljettuna koko päivän.

HIEROJA MRS. IDA YLÖNEN ON tavattavissa joka päivä 130 Elm St., toinen talo Ericksonista. — Puhelin 193, Box 1111.

FORT WILLIAM, ONT.

TILATKAA PUKUNNE MATTI Maineelta 631 Simpson St. Puhelin 1185 S.

C. A. STENBÄCK, VALITTAA OStajille ensiluokan lihaa. Palvelus kaupungissa sekä linjoille nopea. Puhelin 742. 607 Simpson St., Fort William, Ont.

SUPERIOR GROCERY & BAKERY. Kun tarvitsette ruokatarpeita ja leipomotuotteita, niin kokeilkaa meiltä Bakery 605 ja Grocery 518 Simpson St. Puhelin 1326 S.

TORONTO, ONT.

PETER HOLAPPA D. C., Ph. C. Lääketön terveys palvelus, tunnit: 2—5, 7—9 ja sopimuksella. 660-A Bloor St., W., Trinity 5066.

SUOMALAINEN KOLIN VÄLITYSliike sekä muutto- ynnä muuta ajoa toimittaa L. Alanko, 273 Richmond St., W., Phone Main 2459, Toronto, Ont.

RUOKAA ASUNTOA JA KAHVIA Olivia Kauhanen, 47 Widmer St., Toronto, Ont. (M)

PORT ARTHUR, ONT.

KELLOSEPPÄ. KAIKKEA KELLO- ja kultasepän alaan kuuluvaa työtä otan tehdäkseni. Myöskin uusia kelloja myytävänä. I. S. Salo, 192 South Algoma St., Port Arthur, Ont.

AARNION LIHAKAUPPA 319 BAY St. Saatavana lihaa ja muuta ruokatavaraa päivän halvimmilla hinnoilla. Puhelin 1724 N. J. Aarnio.

PALLORUUMASSA, 318 BAY ST., on tupakkaa ja virvotusjuomia. Alex Mäki.

SOO, ONT.

HIEROJA K. A. LEINO ANTAA reumatismi-, vatsa-, y.m. hierontaa. 836 Albert St., West, Soo, Ont., Raivon talo.

COCHRANE, ONT.

METSÄMIEHET, HUOMATKAA! Tarjoamme ruokaa ja huoneita Lemarche Hotel, 4th Avenue, Cochrane, Ont. N. Rosengren ja Wm. Koivu.

TIMMINS, ONT.

ENSILUOKKAISTA KELLOJENkorjausta. Fred Whitford, vastapäätä postikonttoria, Timmins.

A. NIEMI,
Tähti kaupan yläkerrassa.
Tel. 499. — Box 2034. — Sudbury.
Valokuvaustyötä kaikesta lajista, suurennuksia ja raamia.

Dr. L. A. Johnson
Suomalainen Hammaslääkäri
1925 Queen St., E., Toronto, Ont.
Kippendavia Avenuen kulmassa.
Sisäänkäytävä 110 Kippendavia.
Puhelin Howard 4788.

Erik Piiraisen
Parturiliike, Tupakkakauppa ja
PALLORUUMA
sijaitsee
57 LANG STREET, COBALT, ONT.
Naisten hiuksia myös leikataan.

Aaron Linder

Hyvin tunnettu chicagolaisen valokuvien taidemaalaus ja isonnusliikkeen edustaja tulee olemaan Port Arthurissa ja ympäristöllä jonkun aikaa ottaen valokuvien suurennustyötä vastaan. Postin kautta voidaan myöskin lähettää isonnustyötä, osotteella Box 393, Port Arthur, Ont. Huom.! Kuvat valmistetaan siten vaatteenpäälle, että ne voi kääriä rullalle Suomeen lähetystä varten. Kaikki työ taataan.

V. AHON
PARTURILIIKE, PALLOHAALI JA TUPAKKAKAUPPA
sijaitsee
78 LANG ST., COBALT, ONT.
Samassa paikassa ruokaa saatavana aterioittain ja viikottain. — Huoneita vuokrataan.
Toverillinen kohtelu.
Mrs. Korhonen.

KESKI-ONTARION UUTISIA

Sudbury

Canadan puutavaratyöläisten teollisuusliiton jäseniä, jotka ovat tällä erää Sudburyssa, kehotetaan saapumaan kokoukseen Liberty-haalille huomenna, tiistaina, kello kaksi päivällä.

Vilen poikatalon isännöitsijäksi. Eilen iltapäivällä pidetyssä täkäläisen poikataloyhdistyksen kokouksessa valittiin avonaisena olleeseen liikkeen isännöitsijän toimeen kuudesta hakijasta tov. Emil Vilen Torontosta. Valinnassa noudatettiin sitä menetelmää, että ensin luettiin julki kaikkien hakijain hakemukset. Sen jälkeen tehtiin päätös, että itsekunkin hakijan hakemus luetaan uudelleen ylitse ja toimitetaan tarkempi analyysi hakijan pätevyydestä sekä että ei-päteviksi katsottujen hakijain hakemukset hylätään, mutta päteviksi katsottujen jätetään listalle lopullista valintaa varten.

Tätä menetelmää noudattaen hylättiin toverien A. Koivulan, K. Suutarisen ja Kankaan hakemukset. Päteviksi havaittujen hakijain, toverien E. Jääskeläisen, H. Sulan ja E. Vilenin toimeen valinta ratkaistiin jäsenistön välisellä lippuäänestyksellä. Sen tulokset olivat: Vilen 11, Sula 3 ja Jääskeläinen 2 ääntä. Vilen tuli siis valituksi valtavalla äänten enemmistöllä.

Toivomme että valinnassa onnistuttiin, sillä poikataloyhdistyksemme menestys riippuu sen isännöitsijästä varsin suuressa määrässä.

Auto ruhjoi vaikeanlaisesti erään 13-vuotiaan Eugen Thomas-nimisen poikasen, joka asuu Pine kadulla talossa n:o 432, viime perjantai-iltana kello yhdeksän tienoissa Elm-kadulla, missä George Marois ajoi Thomasin päälle sillä seurauksella, että häneltä katkesi ainakin kolme kylkiluuta ja että hän mahdollisesti sai myös sisäisiä vammoja.

Tapahtumapaikalla olleiden kertoman mukaan oli kadulla ollut tavallista enempi käypäläisiä onnettomuuden sattuessa, mikä tapahtui siten, että kun Thomas astui ales katuvaunusta Muirheadin kirja- ja paperitavarain kaupan edessä, kolahutti häntä itään päin kiitävä Maroisin auto. Loukkaantuneelle annettiin ensi apu Waltonin rohdoskaupassa ja heti sen jälkeen kuletettiin St. Josephin sairaalaan.

Marois, joka oli päihtyneessä tilassa, vangittiin heti. Lauantaiaamulla oli hän poliisioikeudessa kuulusteltavana, syytettynä hillittömästä ajosta. Mutta jutun käsittely siirrettiin seuraavaan lauantaihin ja Murois laskettiin vapaalle jalalle kolmentuhannen dollarin takauksella.

White Fish

S. j. White Fishin osaston toimeenpanema keräys E. Ketosen hyväksi on tuottanut t.k. 10 p:ään seuraavasti:

Canmore	$9.75
So. Porcupine	7.64
Coleman	3.80
Sudbury	29.45
Sault Ste. Marie	6.40
Espanola	3.65
Vancouver	10.95
Windsor	6.45
Porcupine	7.45
White Fish	6.25
Sama aikaisemmin	5.35
St. Catharine	5.09
Montreal	5.50
Timmins	29.30
Cobalt	5.30
Creighton Mine	13.50
Salmon Arm	5.00
Thorhild tyhjä	
Port Moody	3.80
Port Arthur tyhjä	
Vermilion River	3.25
Nolalu	7.55
Toronto aikaisemmin	17.75
	$193.18

Osastot, joilla on vielä listoja, palauttakoot ne ensi tilassa lopputilitystä varten. Tov. E. Ketonen, joka on vielä sairaalassa, pyytää lausua parhaimmat kiitokset kaikille niille tovereille, jotka ovat hänelle kohtalon murjomalle ojentaneet avustavan kätensä.

S. j. White Fishin osaston puol.
O. Kauppinen.

Creighton Mine

Uusi ennätys kymmenellä kilometrillä talven viimeisissä hiihtokilpailuissa. Täällä pidettiin viime sunnuntaina tämän talven viimeiset Canadan suomalaisten työläisten urheiluliiton hiihtokilpailut, jotka järjesti paikallinen liiton seura Yritys.

Kymmenelle kilometrille oli kuusi lähtijää, joista neljä hiihti matkan loppuun. Ajat seuraavat:

1. Ilmari Pohjola, Sudburyn Kisa, 36 min. 52 sek.
2. Einari Frantsi, Sudburyn Kisa, 37 min. 2 sek.
3. Onni Salminen, Creighton Yritys, 38 min. 1 sek.

Pohjolan saavuttama aika on liiton uusi ennätys. Entinen oli kisalaisen Pauli Janssonin nimissä 37 min. 7 sek. Hiihdettävä matka oli jäällä.

Naisten kilpailuissa ei ollut muita osanottajia kuin liiton naisten mestari Selma Vatanen, joka hiihti kolme kilometriä 10 min. 16 sek.

Suomalaisen järjestön osaston kokous oli 27 p. helmikuuta. Kokouksessa hyväksyttiin m. m. seuraavia asioita:

Suomen vasemmistotyöväenpuolueen vaalirahaston kartuttamiseksi lähetetty keräyslista otettiin huomioon ja valittiin kerääjä.

Keräyslista E. Ketosen hyväksi palautettiin. Keräys tuotti 13.75 dollaria.

Sanomalehti- ja kirjallisuusasiamies on tehnyt liikettä tammi- ja helmikuun ajalla yhteensä 74.75 dollarin arvosta.

S. järjestön osaston johtokunta päätti lahjoittaa John Tammivainajan lapsille 25 dollaria ja myöskin päätettiin laittaa keräyslistat liikkeelle heidän avustamiseksi. Toverit, kun nämä keräyslistat saapuvat, niin älkää niitä sivuuttako, sillä heille täytyy saada apua, vaan antakaa jokainen sen kun voi.

Tov. John Tammi kuoli sydänhalvaukseen maallaan North Starissa, jättäen jälkeensä viisi poikaa, joista vanhin ollen noin 16-vuotias ja nuorin 6 vuoden. Heiltä kuoli äiti noin neljä vuotta sitten, joten pojat ovat aivan yksin, vailla äidin ja isän hoivaa, taloudellinen asema ollen hyvin huono, joka pahentaa vielä enempi.

John Tammivainaja oli osastomme vanhimpia jäseniä ja toimi myöskin innolla osastossa. Vaikka hänen maaltaan on tänne Creighton kaivannolle noin neljä mailia, niin siltikin hän täytti ne tehtävät mitä hänelle määrättiin.

Hänet haudattiin omalle maalleen 17 p. tätä maaliskuuta.

Levack Mine

Pois leväperäisyys! Osaston puolesta valittiin minut sanomalehtikirjeenvaihtajaksi. En ole tähän asti vielä pannut kortta ristiin koko toimen täyttämiseksi. Mutta tämän kuun 13 päivä piti meillä olla suomalaisen järjestön kokous. Meitä olikin saapuvilla koko sankka parvi. Jallu, Kassu ja minä odottelimme joukkoa lisää, mutta turhaan. Siinä poislähtöä tehdessä alkoi Jallu antamaan minulle rippiä siitä, kun en ole tehtävääni toimittanut eikä yhtään riviä ole lähetetty täältä Vapauteen julaistavaksi. Rupesi vähän omaatuntoani kolkuttamaan, ei sillä että se rippi olisi niin äkkiä vaikuttanut, mutta niiden toisten toverien kohtalo, jotka loistivat kokouksesta poissaolollaan.

Tämän takia tässä tahtoisinkin teille hyvät toverit huomauttaa, että ei sillä tavalla toimintamme pysy kauan pystyssä, että kaikenlaiset pelisakit ja juomaseurat asetetaan etutilalle osaston toiminnan. Näin ollen jää näet kokouksien pito ja päätöksien teko joidenkin harvojen käsiin. Ensi kuun 10 päivä klo 1 päivällä on osaston kokous. Pankaa se nyt muistiinne ja saapukaa silloin.

Huvitilaisuuksia on näytelmäseura järjestänyt jokseenkin joka sunnuntai-illaksi. Tämän kuun 27 päivän illalla näytellään kappale "Vaimo jonkas minulle annoit". Näytelmä kuuluu tulevan hyväsisältöinen ja Otonpoika on luvannut panna parhaansa näyttämölleasettamisessa. Olkoon tunnussanamme: "Sali täyteen sinä iltana."

Voimisteluseura touhuaa kovalla kiireellä jäsenten välisiä sisäurheilukilpailuja ensikuun 10 päiväksi. Pojat harjottelee hyppyjä että lattiapalkit paukkaa ja kuulutaan koettavan kenen hartiat sopivat mattoon. Ilman kehumatta tiedetään noista juhlista tulevan suurenmoiset. — Teuvalaisesta väärennetty.

Vermilion River

Järjestyneen urheilutoiminnan puolesta. Luin Vapauden t.k. 14 p:n numerosta Beaver Laken paikkakuntakirjotuksen loppuosasta otsikolla varustetun kirjotuksen: "Hiihtokilpailut yksityisen toimesta oli järjestetty t.k. 5 p. Vermilion Riverin jäälle koulun luona." Kirjotus oli varustettu nimimerkillä "Tom".

Kun katsoin tuon kirjotuksen vaillinaiseksi ja harhaanjohtavaksi järjestyneiden luokkatietoisten työläisten näkövinkkelillä katsottuna, niin päätin tehdä ne täydennykset, joita asia kaipaa, että Vapauden lukijat saavat tietoonsa ne kilpailut oikeassa valossaan.

"Tom" sanoo, että sitten illaksi oli järjestetty roimat tanssit A. Tuurin soitolla, vaan ei mainitse missä nuo roimat tanssit pidettiin ja minkä hyväksi. Ne pidettiin "Louis ja Lorne n:o 2:lla koululla "punaisen ristin hyväksi". Niistä saadut ravintotulot $6.50 jäivät näet punaisen ristin kassaan.

Ja sitten "Tom" sanoo: Katson velvollisuudekseni yleisön puolesta lausumaan kiitokset toveri Hemmi Kankaalle, joka järjesti omilla kustannuksillaan sekä kilpailut että illan tanssit, joka olikin tosi. Lukija saa tehdä itse johtopäätöksen H. Kankaan uhraavaisuudesta, miehen, joka käy kaivoksessa tienaamassa rahaa ja sitten uhraa sen vastustajaimme hyväksi, vaikka tietää kyllä hyvin, että oman luokkamme urheiluliitto tarvitsee kaikki voimat ja varat, ettei niitä uhrattaisi vastustajaimme hyväksi.

Mutta "Tom" päästää riemunhuudahduksen "katson velvollisuudekseni lausumaan kiitokset toveri Hemmi Kankaalle", antamalla tunnustuksen koko tuolle toiminnalle, joka on järjestömme ulkopuolella.

Minä toivoisin, että tuollaiset urheiluintoiset työläiset, kuin H. Kangas on, liittyisivät järjestyneiden työläisten riveihin ja tekisivät työtä oman luokkansa hyväksi.

Toveruudella
John Penttinen.

TIMMINSIN SUOM. OS. NÄYTTÄMÖLTÄ

esitetään

Lauantaina, Maaliskuun 26 päivänä
alkaen kello 8 illalla
uusi kappale nimeltä

Scampolo

Kolmessa näytöksessä

HENKILÖT:

TITO SACEHT	T. Carlson
CULIO BERNINI	J. Sillanpää
EGISTO	Paavo Lähde
CIGLIOLI	John Brandt
TUNTEMATON	Edi Kuusisto
EMILIA BERNINI	Aino Ellmen
FRANCA	Ellen Brandt
SCAMPOLO	Maiju Hamari

Tervetuloa kaikki!

Näytelmäkomitea

Toronton S. J. Osaston Näyttämö

esittää

Lauantaina, Maaliskuun 26 päivänä

Alkaen kello 8.15 j. pp.

Näyttelijätär

Hilja Halosen

suosiollisella avustuksella

Mahtavan Unkarilaisen Laulunäytelmän

Punanen Laukku

4:ssä näytöksessä. Suomennos.

Henkilöt:	Esittäjät:
TÖRÖK MIHALI, kyläntuomari	E. Salin
ZSOFI, hänen vaimonsa	HILJA HALONEN
ZSILLAG PALI, Husaari aliupseeri	E. Wilson
PETAK JANOS, Husaari korpraali	L. Nurmiaho
BOROS, Husaari korpraali	L. Tekkala
RATSUMESTARI	A. Meri
HAJOS MUKI, pehtoori	O. Setälä
PENNAS MUKI, notario	V. Järvis
KOSZA ZYURKA	R. Taipalus
JULISCH	Jenny Tiainen
MENTSI	Lempi Salo
LEVELES MISI	J. Mattila
KATI, palvelia Mihalilla	Anni Pirttinen
PANI, samoin	Elsi Pellinen
ERÄS POIKA	O. Latvala
POLIISI	G. Höglund
MUSTALAIS KATA	Ada Kolehmainen

Husaareja, kyläläisiä ja kansaa.

—— LAULUT SÄESTÄÄ ORKESTERI ——

SISÄÄNPÄÄSY: 10 ensimäistä tuoliriviä 60c; loput etukäteen 50c. Ovella kaikki 60c. — Sotaveroineen.

Näytelmäkomitea.

P. S.—Lauantaina, huhtikuun 9 päivänä esittää näyttämö

"MURTUNEITA"

neljässä näytöksessä. Kappale on niitä, jotka eivät koskaan tule vanhenemaan. Pitäkääpä mielessänne.

Leipuri Halutaan

Täysin työhönsä perehtynyt leipuri halutaan heti.

Hakemukset palkkavaatimuksineen lähetettävä osoitteella

NORTHERN BAKERY COMPANY,

Box 1613, Sudbury, Ont.

Helsingin Työväen Säästöpankki

Postiosoite: Suomi, Helsinki. Sähköosoite: Työpankki

Omat varat 6.500,000 mk. — Hoitovarat yli 100,000,000 mk.

MAKSAA KORKOA:

Säästötilillä 7½ pros. — Juoksevalla tilillä 6 pros.

Helsingin Työväen Säästöpankki on yleishyödyllinen rahalaitos. Se on nuoresta ijästään huolimatta maan kehityskykyisin ja kooltaan neljäs järjestyksessä maan kaikista säästöpankeista. Se on työväestön omistama ja hallitsema ja sen varat sijoitetaan luotettavasti ja varovaisesti riittävää vakuutta vastaan työväenluokkaa hyödyttäviin tarkoituksiin. Mitään luottotappiota ei säästöpankki koskaan ole kärsinyt.

Säästöpankki on aina nauttinut siirtolaistenkin luottamusta ja sen hallussa on nytkin miljooniin nousevat summat näiden talletuksia. Talletuksia voi sille lähettää paraiten postitse sisäänkirjoitetussa kirjeessä ja mieluimmin pankkishekin muodossa, tahi yleisten rahanvälitysliikkeiden välityksellä. Rahat saatuaan lähettää säästöpankki niistä tallettajalle kuitin sekä vuosittain tiliotteen.

Säästöpankki lähettää pyynnöstä viimeisen vuosikertomuksen toiminnastaan jokaiselle sitä haluavalle.

ALGOMA STEAM BATH AND BOTTLING WORKS

146 Algoma St., South. — Port Arthur, Ont.

—— Suositellaan ——

HÖYRY-, SUIHKU-, AMME- JA HÖYRYKAAPPIKYLPYJÄ

Auki joka arkipäivä kello 1—12 yöllä

Virvotusjuomatilaukset lähetetään kotiin tilattaessa

PUHELIN 2400 N.

KIIREHTIKÄÄ

kylmien ilmojen varalta. Kaikenlaatuisia kolia ja puita saatavana halvalla.
P. WANSON, Port Arthur, Ont.
Puhelin 431 N. (MT)

AMMATTITAITOINEN RÄÄTÄLI

J. E. EIMES

ottaa vastaan kaikkea räätälin alaan kuuluvaa työtä. Liikkeeni on lähellä suomalaista haalia 4th Ave. 58 Timmins, Ont., Box 1761.
HUOM.! Uudet näytteet kankaista ovat saapuneet.

Myytävänä

pieni farmi, jossa on uusi asuinrakennus ja maa itsenäinen. Matka 1 ja puoli mailia asemalle.
Hinta $325.00.

Kosti Junnila
Wanup, Ont.)35)

Parturiliikkeeni
sijaitsee
7 Durham Street. — Sudbury, Ont.
Naisten työtä tehdään samassa paikassa. IVAR SALO.
SUDBURY, ONT.

NUKKUU HYVIN JA SYÖ MITÄ HALUAA

"Nuga-Tone on auttanut minua niin paljon", kirjottaa Miss Nannie Currin, Ardmore, Tenn. "Minua vaivasi vatsa-kaasu ennenkuin aloin nauttimaan Nuga-Tonea. Sydän ja hermot vaivasivat minua niin että tuskin voin nukkua öisin. Nyt minä nukun hyvin ja voin syödä kaikkea ilman että se vaivaisi minua."

Nuga-Tone kasvattaa tervettä punasta verta, voimakkaita hermoja—terveitä elämänhaluisia miehiä ja naisia. Se antaa teille hyvän ruokahalun, parantaa ruuansulatusta, poistaa munuais- ja virtsarakko häiriöt, ja umpitaudin. Lisää laihojen ihmisten painoa. Nuga-Tone virkistää ja voimistuttaa hermoja ja jalompia elimiä. Muuttaa terveen värin kalpeihin kasvoihin, puhdistaa hipiän ja antaa teille enempi elämän voimaa. Nauttikaa sitä muutamia päiviä niin huomaatte kuinka paljon te olette parantuneet. Olkaa varma että saatte oikeata Nuga-Tonea, sijaisaineet ovat arvottomia.

PALLOHAALI

Puhdas ja ajanmukainen miesten oleskelupaikka. Tupakkaa ja virvokkeita myös saatavana.
Omistajat.
H. VALSI ja J. KESKI
77 4th Avenue Timmins, Ont.

Osuusruokala

Kirkland Laken suomalainen ruokala tarjoo ruokaa aterioittain. Jäsenyyteen voivat myös järjestyneet työläiset liittyä.
FINNISH CLUB
Box 297, Kirkland Lake, Ont.

Liha- ja Ruokatavarakauppa

71 Cedar St. —— Sudbury, Ont.
Telephone 844. — Box 524.
NIEMI & VALKEAPÄÄ

HAMMASLÄÄKÄRI
Tri Wood
Bank of Nova Scotia Bldg.
Täyttö-, päälysty- ja kultatyötä tehdään sekä ulosvetämistä.
Konttori puhelin 190
Asunto puhelin 1139.
Sudbury —— Ontario

Tri H. KOLJONEN
Phone: Konttori 1588. Koti 1765
Osote: Box 1192, Sudbury, Ont.
Pitkämatkaisille aina tilaa sairashuoneessa leikkauksia varten.

KELLOSEPPÄ
A. Heiskanen
9 Durham St.
Sudbury, Ont.
—Box 1873—

UUSI Työläisten Koti

Puhtaasti laitettua ruokaa ja siistejä huoneita saatavana kohtuullisilla hinnoilla.

Suomeen matkustavia neuvotaan maksutta pilettien ostopaikkoihin kaikille linjoille. Jos ilmotatte edeltäpäin millä junalla saavutte Montrealiin, niin olemme teitä vastassa asemalla.

Mrs. ja Mr. PAJU,
21 Overdale Ave. Montreal, Que.
Puhelin: Upt. 65 38 W.

R. W. Demorest
Maamittari — Vuori-insinööri
Huron Chambers,
SUDBURY, ONT.
Suomalaiset voivat jättää tilauksia mittauksista, kartoista y.m. minulle.
R. W. DEMOREST,
Sudbury, Ont.

100 JALKAA LAPAMATOJA
enemmänkin tulee usein Alve-Satsia nautittua

Arvoisa Apteekkari: Nöyrimmät kiitokset tä lapamatolääkkeestä jonka minä tilasin. ei lähtenyt varsin 200 jalkaa, mutta yli 100 ja varmasti ja nyt olen niinkuin toinen. Ne lääkkeet teki tehtävänsä, olen sydämellisesti kiitollinen. Piirsi Kalle Mäki, Augusta.

ALVE-SATSI: Apteekkari Lignellin erityinen keksintö, KAKSINKERTAINEN VOIMA. Tämä lääke tappaa varmasti lapamadot ja kaikki vatsassa olevat madot. — Matojen yleiset tuntomerkit ovat seuraavat: Vääntelyä rinnan ja muuttuvaista kipua vatsassa, kova ruokahalu kuin myöskin ruokahalun puute, vatsan täyteläisyys, oksentaminen tai taipumus oksentamaan, siniset renkaat silmien alla, raivaa bentyminen ja epämiellyttäviä tunteita vatsassa. Monet kärsivät tätä yleisesti tuloksena sopimattomasta ruokajärjestelmästä ja moni joka sairas eikä löydä mitään huojennusta tavallisista lääkkeistä tuskilleen, varmasti kärsii madoista valkkei niitä ole näkynytkään. tarvetta ... — Tämä LAPAMATOLÄÄKE on tullut etevimmäksi ja suositulmmaksi kuin ... muu suomalaisten myymä ja valmistama matolääke Amerikassa.

LIGNELLIN ALVE-SATSI (Kaksinkertainen voima) — Lääke voidaan tilata ilman lääkkeen maksua tuotetta. Lähetetään postimaksuineen $1.50 hinnasta täydelliset ohjeet mukana.

—Lignellin Apteekki on suurin—
—Suom. Apteekki Yhdysvalloissa—

P. A. LIGNELL CO., Superior, Wis.

Työväen vapautus [...] vain sen itsensä [...]

Saksan kommunistipuolueen kongressista

Ruth Fischerin ryhmän politiikka ankarasti arvosteltu

Essen. — Saksan kommunistipuolueen yhdennentoista kongressin toisessa istunnossa täällä läpikäytiin puolueen viimevuotinen toiminta ja suunniteltiin tulevan varalle. Kongressin puhemiehistön muodostivat Geschke, Pieck ja Becker. Puhemiehistön kunniajäseniksi valittiin Stalin, Buharin, Rykov, Tomsk[i] ja Kiinan kommunistipuolueen puheenjohtaja Tshen Dno Sio.

Keskusteltaessa puolueen sisäisestä tilanteesta, toveri Diegel mainitsi, että se väärä suhde, joka Ruth Fischerin ja hänen heimolaistensa toimesta oli muodostunut Kominternin ja Saksan kommunistipuolueen välille, on nyt hävitetty ja Saksan puolue on ottanut oikean bolshevistisen kannan muiden veljespuolueiden rinnalla. Hän huomautti, miten Fischer ja Maslov puhuivat kokouksissa puoluedemokratiasta, mutta puolue on soluperusteille järjestämisen kautta tullut täysin kansanvaltaiseksi jäseniinsä nähden.

Jäsenmäärän kohottaminen on ollut tuntuva siellä, missä solut ovat olleet vilkkaammassa toiminnassa. Missä taasen solut ovat olleet toimettomia, siellä ei ole jäsenmäärä lisääntynyt.

Tulevaisuuden suunnitelmia

Tulevaisuuden suunnitelmiin nähden päätettiin jäsenryntäys etupäässä kohdistaa tehtaisiin, joissa on suuret työläisjoukot. Viimevuotista järjestämistyötä on suuresti vaikeuttanut se, että on jouduttu taistelemaan oppositsionisteja vastaan, mutta nyt kun puolue on yhtenäisesti asettunut Kominternin kannalle, on puolueen vaikutuksen laajentamiseen ulospäin suuremmat mahdollisuudet.

Äänimäärä lisääntynyt

Viime helmikuussa toimitetuissa Thyringen vaaleissa on kommunistien äänimäärä huomattavasti lisääntynyt tuossa seudussa. Kommunistien vaalilista sai 113,470 ääntä. Lisäys edellisiin vaaleihin verraten on 37,264.

Saksan teollisuuselämän jättiläismäinen nousu

Berliini. — Hallituksen antamien tietojen mukaan työskentelee Saksan teollisuudessa nykyään 2,000,000 enempi työläisiä kuin "kultaisena aikana" eli ennen maailmansotaa. Myöskin naistyöläisten lukumäärä on kasvanut suuresti. Saksan teollisuustyöläisten 18,400,000 työläisestä on 4,800,000 naisia. Kutomateollisuudessa on naisia 57 % työläisistä ja pukuteollisuudessa 52 %. Viisi teollisuudenhaaraa käyttävät kukin yli miljoonan työläistä. Ne ovat rakennus-, kangas-, puku-, elintarve- ja koneteollisuudet, rakennusala ollen johtavin, nim. 1,500,000 työläistä.

Tämä on kuvan kaunein puoli, mutta toiseltapuolen tulevat näkyviin varjopuoletkin. Työttömyys, joka ennen sotaa oli noin 300,000 työtöntä, on nyt 1,500,000. Konetekniikan kehitys on sellainen tekijä, että se vuosi vuodelta lisää työttömien armeiaa Saksassakin, huolimatta siitä, mitä sen lieventämiseksi koetetaan tehdä. Elintaso samoin on alhaisempi.

Pankkirosvojen saalis

Toronto. — Canadan pankkien ansiot nousivat viime vuonna prosenteissa seuraaviin määriin:

Bank of Nova Scotia	22.43 %
Bank of Toronto	22.17
Dominion Bank	20.99
Royal Bank	18.51
Bank of Commerce	18.19
Imperial Bank	18.08
Standard Bank	17.03
Bank of Montreal	16.64
Banque Nationale Canadienne	16.65
Provincial Bank	11.35